

SLUŽBENI VJESNIK

BISKUPIJE KRK

God. 2013.

broj 6

BISKUPOVA BOŽIĆNA ČESTITKA 2013.

Dragi vjernici Krčke biskupije!

Činjenica da je Bog postao čovjek i način kako je do toga došlo čvrsto i nedvosmisleno pokazuje tko je čovjek. Sasvim jasno pokazuje da je čovjek usmjeren prema Bogu, a to znači trajnoj sreći i punini života zauvijek, bez prestanka. Ljudi su izgubili to iz vida i tada je došlo do onoga do čega dolazi uvijek kada čovjek ne vidi ili ne želi vidjeti da mu je ovozemaljski život samo prolazna faza tog života. Cilj i sudbina čovjeka je s Bogom. Samo s njime možemo imati punu sreću i život zauvijek. Bogu, koji je milosrdan i dobar otac, jako je do toga stalo jer nas voli. I toliko nas voli da je predao svoga Sina samo da nitko ne propadne. Radi nas ljudi i radi našega spasenja Božji Sin postaje čovjek, zato da nam sasvim vidljivo pokaže i da nas nauči da je on put i istina i život. Isus je put, jedini put koji čovjeka vodi k sreći. Isus je istina, jedina istina. Laži ima mnogo, ali istina je jedna. U Isusu je život. Svatko tko vjeruje u njega i tko hrani svoj duh, dušu, um i srce Isusovim tijelom i njegovim evanđeljem, taj će živjeti.

Sve što je Isus rekao i učinio, svim ljudima postaje put kojim treba ići ako se želi stići k cilju. Isus se rađa u obitelji i, premda nema oca na zemlji, Bog hoće da Josip, Marijin muž, u potpunosti izvrši ulogu oca obitelji u kojoj je Marija majka. U takvoj obitelji, u kojoj je Isus Bog potpuno poslušan Mariji i Josipu, Isus raste u mudrosti, dobi i milosti pred Bogom i ljudima. Dakle, Isus kao čovjek dolazi do punine ljudskosti i zrelosti u obitelji oca i majke. Isus je i u tome učitelj i put svakom ljudskom biću.

Blažena Djevica Marija je kod navještenja rekla anđelu da ona muža ne poznaje (usp Lk 1,34). No, kad je razumjela i prihvatila da Bog ima s njom posebne planove po kojima bi ona postala majkom, nije se tome usprotivila. Dijete joj je došlo kao dar, a ne kao nešto na što bi imala pravo. I upravo primajući ga kao dar od Boga, uspostavila je zajedno s Josipom odnose po kojima je Isus mogao rasti u mudrosti i milosti, kao i u svim drugim ljudskim kvalitetama do potpuno savršenog čovjeka.

Isus koji je došao kao Radosna vijest svim ljudima obdario sve vas, draga moja braćo i sestre, dobrima jedinstva, mira i radosne nade! Bio vam svima blagoslovljen Božić i svakim dobrom od Boga obdarena Nova godina!

U Krku, na drugu nedjelju došašća, 8. prosinca 2013.

Vaš biskup:

✠ Valter

Broj: 919/2013.

Krk, 12. prosinca 2013.

Neka se ova poruka pročita na svim misama s narodom na svetkovinu Božića.

BISKUP:

✠ Valter, v. r.

DOKUMENTI

PORUKA PAPE FRANJE ZA 100. SVJETSKI DAN SELILACA I IZBJEGLICA 2014.

Draga braćo i sestre!

Naša društva, kao nikada prije u povijesti, prolaze kroz procese međuovisnosti i interakcije na globalnoj razini. Iako u njima ima problematičnih ili negativnih elemenata, ti procesi streme ka poboljšavanju uvjeta života ljudske obitelji, i to ne samo u ekonomskom, već i u političkom i kulturnom pogledu. Svaka je osoba dio čovječanstva i zajedno sa čitavom obitelji narodâ dijeli nadu u bolju budućnost. Na tim je promišljanjima nadahnuta tema koju sam izabrao za ovogodišnji Svjetski dan selilaca i izbjeglica: *Selioci i izbjeglice: prema boljem svijetu*.

U tom svijetu izloženom promjenama, sve raširenija pojava selilaštva javlja se, da se poslužimo riječima pape Benedikta XVI. (usp. Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2006.), kao «znak vremena». Dok s jedne strane, migracije često ukazuju na manjkavosti i propuste država i međunarodne zajednice, s druge otkrivaju također težnju ljudskog roda da uživa jedinstvo označeno poštivanjem različitosti, prihvaćanjem i gostoljubivošću koji omogućuju pravednu raspodjelu zemaljskih dobara, promicanje i unaprjeđivanje dostojanstva svake ljudske osobe koja uvijek mora biti u središtu.

S kršćanskoga gledišta, u stvarnosti migracije, kao i u drugim ljudskim stvarnostima, zamjećuje se napetost između ljepote stvaranja, označene milošću i otkupljenjem, i misterija grijeha. Usporedo sa solidarnošću i prihvaćanjem, gestama bratstva i razumijevanja, tu se susreće također odbacivanje, diskriminacija, trgovina i izrabljivanje, bol i smrt. Posebnu zabrinutost pobuđuju situacije u kojima migracija nije samo prisilna, već je se čak provodi kroz razne oblike trgovine ljudima i porobljavanja. «Ropski rad» je da-

nas posvuda u optjecaju! Ipak, usprkos, problemima, opasnostima i teškoćama s kojima se treba suočiti, veliki broj selilaca i izbjeglica i dalje pokreću povjerenje i nada; oni nose u srcu želju za boljom budućnošću ne samo za sebe, već također za svoje obitelji i drage osobe.

Što u sebi uključuje stvaranje «boljeg svijeta»? Taj izraz ne aludira naivno na apstraktni pojam ili nedostižni ideal, već radije ima za cilj traženje istinskog i cjelovitog razvoja, ulaganje napora da se svima pruže dostojni uvjeti života, iznalaženje pravih odgovora na potrebe osoba i obitelji i jamčenje da se stvoreni svijet kojeg nam je Bog dao poštuje, čuva i njeguje. Sluga Božji Pavao VI. ovim je riječima opisao težnje današnjih ljudi: «biti oslobođen bijede, imati sigurnije zajamčen vlastiti opstanak, zdravlje, stalno zaposlenje; imati puniji udio u odgovornostima, biti pošteđen od svakog tlačenja i situacija koje vrijeđaju ljudsko dostojanstvo; mogućnost većeg obrazovanja – u jednu riječ, činiti, upoznati i imati više da bi se bilo više» (Enc. *Populorum progressio*, 26. ožujka 1967., 6).

Naše srce želi «više» a to «više» nije jednostavno više znati ili više imati, već je prije svega više «biti». Ne smije se razvoj svoditi na puki ekonomski rast, u čijem se postizanju često ne vodi računa o slabijim i nezaštićenim osobama. Svijet može postati bolji jedino ukoliko je pozornost u prvom redu posvećena osobi, ako je promicanje osobe cjelovito, vodeći računa u svim njezinim dimenzijama, uključujući duhovnu; ako se nikoga ne izostavlja, uključujući siromašne, bolesne, zatvorenike, potrebite, strance (usp. Mt 25, 31-46); ako se pokažemo sposobnima prijeći s kulture odbacivanja na kulturu susreta i prihvaćanja.

Selioci i izbjeglice nisu pijuni na šahovskoj ploči čovječanstva. Riječ je o djeci, ženama i muškarcima koji iz različitih razloga napuštaju ili su prisiljeni napustiti svoje domove, kojima je zajednička legitimna želja da prošire svoje spoznaje i više imaju, ali prije svega da budu više. Impresivan je broj osoba koje se sele s jednog kontinenta na drugi, kao i onih koje mijenjaju boravište unutar granica vlastitih zemalja i vlastitih zemljopisnih područja. Današnji migracijski valovi predstavljaju najveće seljenje osobâ, ako ne i narodâ, u povijesti. Dok prati selioce i izbjeglice na njihovu putu, Crkva se trudi shvatiti uzroke migracije, ali također radi na tome da se prevladaju negativni učinci te pojave i prepozna vrijednost njezinih pozitivnih utjecaja na zajednice podrijetla, tranzita i odredišta migracijskih kretanja.

Nažalost, dok potičemo razvoj prema boljem svijetu, ne možemo prijeći šutke preko sablazni siromaštva u njegovim različitim oblicima. Nasilje, izrabljivanje, diskriminacija, marginalizacija, ograničavajući pristupi temeljnim slobodama, bilo pojedinaца ili skupina, samo su neki od glavnih elemenata siromaštva koji se moraju prevladati. Mnogo put upravo ti aspekti karakteriziraju migracijska kretanja, povezujući tako migraciju sa siromaštvom. Bježeći od bijede ili progona u nadi da ih drugdje čeka bolja budućnost ili jednostavno zato da spase goli život, milijuni osoba se odlučuju na emigraciju. No usuprot njihovim nadama i očekivanjima, često nailaze na nepovjerenje, zatvorenost i isključivost, da ne spominjemo druge nedaće, pa i tragedije koje vrijeđaju njihovo ljudsko dostojanstvo.

Stvarnosti selilaštva, s novim dimenzijama koje poprima u našem dobu globalizacije, treba pristupiti i njome upravljati na nov, pravičan i djelotvoran način, a to prije svega iziskuje međunarodnu suradnju i duh duboke solidarnosti i suosjećanja. U tome ključnu važnost ima suradnja na različitim razinama, uključujući složno usvajanje politikâ i pravilâ usmjerenih promicanju i zaštiti osobe. Papa Benedikt XVI. je zacrtao

smjernice u vezi s tim rekavši kako «tu politiku valja razvijati počevši od uske suradnje između zemalja iz koje selioci potječu i zemalja u koje odlaze; nadalje, njoj su potrebne primjerene međunarodne norme koje su sposobne uskladiti razne zakonske okvire, u cilju zaštite potreba i prava iseljenih osoba i njihovih obitelji, a u isto vrijeme zemalja u koje se oni useljavaju» (Enc. Caritas in veritate, 29. lipnja 2009., 62). Zajedničko zauzimanje za bolji svijet zahtijeva da zemlje, spremno i s povjerenjem, jedne drugima pomažu, a ne da među sobom podižu nepremostive zidove. Dobra sinergija može djelovati poticajno na nositelje vlasti u njihovu suočavanju s društveno-ekonomskim neravnotežama i globalizacijom lišenom pravila, koji se ubrajaju među uzroke migracijâ u kojima su osobe više žrtve no protagonisti. Nijedna se zemlja ne može sama nositi s teškoćama vezanim uz tu pojavu, koja je danas uzela toliko maha da pogađa sve kontinente u dvostrukom vidiku imigracije i emigracije.

Važno je nadalje istaknuti kako ta suradnja započinje naporom koji svaka zemlja mora poduzeti da stvori bolje ekonomske i društvene uvjete u domovini, tako da iseljavanje ne bude jedina mogućnost koja preostaje onima koji traži mir, pravdu, sigurnost i puno poštivanje ljudskog dostojanstva. Stvaranjem mogućnost zapošljavanja u lokalnim ekonomijama izbjeci će se, nadalje, razdvajanje obitelji i osigurati da pojedinci i zajednice žive u uvjetima stabilnosti i mira.

Na posljertku, s obzirom na situaciju u kojoj se nalaze selioci i izbjeglice, želim ukazati na još jedan element u izgradnji boljeg svijeta: to je uklanjanje predrasuda i pretpostavki u pristupu migracijama. Nerijetko, naime, dolazak selilaca, prognanika, tražitelja azila i izbjeglica pobuđuje kod mjesnog stanovništva sumnje i neprijateljstvo. Javlja se strah da će to narušiti sigurnost u društvu, dovesti do opasnosti gubljenja vlastitog identiteta i kulture, da će se povećati konkurencija na tržištu rada ili čak da će doći do porasta kriminala. Sredstva druš-

tvne komunikacije imaju u tome pogledu veliku odgovornost: njihov je, naime, zadatak razbiti stereotipe i pružiti točnu informaciju u smislu da će prokazati zablude nekoćine, ali ujedno pisati o poštenju, čestitosti i dobroćudnosti većine. Svi trebaju promijeniti svoj stav prema seliocima i izbjeglicama, prijeći sa stavova obrane i straha, nezainteresiranosti ili marginalizacije – što, najposlije, odgovara upravo «kulturi odbacivanja» – na stav koji se temelji na «kulturi susreta», koja je jedina kadra izgraditi pravedniji svijet, svijet u kojem će vladati veće bratstvo, riječju, bolji svijet. Komunikacijska su sredstva i sama pozvana pristupiti tom «zaokretu u stavovima» i potpomoći promjenu u načinu na koji se postupa sa seliocima i izbjeglicama.

Mislim na to kako je i Sveta nazaretska obitelj na početku doživjela iskustvo odbacivanja: Marija «porodi sina svoga, prvorođenca, povi ga i položi u jaslje jer za njih nije bilo mjesta u svratištu» (Lk 2, 7). Štoviše, Isus, Marija i Josip su na vlastitoj koži iskusili što znači napustiti svoju zemlju i biti selilac: pod prijetnjom Herodove žeđi za moći, bili su prisiljeni pobjeći i skloniti se u Egipat (usp. Mt 2, 13-14). Ali Marijino majčinsko srce i brižno srce Josipa, čuvara Svete obitelji nisu nikada posumnjali u to da će Bog uvijek biti s njima. Neka po njihovu zagovoru u srcu svih selilaca i izbjeglica uvijek prebiva ista ta čvrsta sigurnost.

Odgovarajući na Kristov nalog: «Pođite i učinite mojim učenicima sve narode», Crkva je pozvana biti Božji narod koji prihvaća sve narode i svim narodima nosi navještaj evanđelja, jer je u licu svake osobe utis-

nuto Kristovo lice! Tu se krije najdublji korijen dostojanstva ljudskog bića, kojeg se mora uvijek poštivati i štiti. Dostojanstvo osobe se ne temelji toliko na kriterijima učinkovitosti, produktivnosti, pripadnosti određenom društvenom sloju, etničke ili vjerske pripadnosti, koliko na činjenici da smo stvoreni na Božju sliku i priliku (usp. Post 1, 26-27) i, još više, da smo djeca Božja. Svako je ljudsko biće Božje dijete! U njemu je utisnuta Kristova slika! Mi sami moramo prvi gledati i pomoći drugima vidjeti u seliocima i izbjeglicama ne samo problem koji treba riješiti, već brata i sestru koje treba prihvatiti, poštivati i ljubiti. Oni su prigoda koju nam pruža providnost da pridonesemo izgradnji pravednijeg društva, savršenije demokracije, solidarnije zemlje, svijeta u kojem će vladati veće bratstvo kao i otvorenije i evanđeoske kršćanske zajednice. Migracija može pružiti mogućnost nove evangelizacije, stvoriti prostore za rast novog čovječanstva predoznačenog u vazmenom otajstvu: čovječanstva za koje je svaka strana zemlja domovina a svaka domovina tuđina.

Dragi selioci i izbjeglice! Nikada ne gubite nadu da i vas čeka sigurnija budućnost, da ćete na svojem putu susresti pruženu ruku i da ćete moći iskusiti bratsku solidarnost i toplinu prijateljstva! Svima vama i svima onim koji svoj život i svoje snage posvećuju da vam pomognu, jamčim svoju molitvu i od srca udjeljujem apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 5. kolovoza 2013.

Papa Franjo

UPOZORENJE O LAŽNOM PREDSTAVLJANJU

Tajništvo HBK prosljedilo nam je upozorenje poslano iz Apostolske nuncijature o lažnom predavljanju u kojem se koristi identitet uzoritog Kardinala Marc Ouelleta,

prefekta Kongregacije za biskupe. Prevarant koristi njegovo ime i krivotvorenu e-mail adresu te traži novčane priloge za bolnicu u Africi kojom upravljaju redovnice iz

Quebeca. Navedeni se poziva na s. Nicole Marie Quellet, navodnu generalnu poglavaricu Milosrdnih Sestara od Bezgrešnog Začeca iz Quebeca.

U nastavku donosimo primljeno upozorenje.

**NUNTIATURA APOSTOLICA
IN CROATIA**

Zagabria, 18 settembre 2013

N. 432/2013

Reverendo Monsignore,

In assenza dell'Ecc.mo Mons. Alessandro D'Errico, Nunzio Apostolico, e a nome di Sua Eminenza il Sig. Card. Marc Ouellet, P.S.S., Prefetto della Congregazione per i Vescovi, mi prego di comunicare che un imbroglione sta chiedendo offerte in denaro per un ospedale in Africa gestito da Religiose del Quebec, creandosi un indirizzo e-mail con il nome e cognome del summenzionato Porporato.

Detto fraudolento si adopera per incarico di una certa 'Suor Nicole Marie Quellet', che si spaccia per la Superiora Generale delle Suore della Carità dell'Immacolata Concezione del Quebec.

Chiedo cortesemente e urgentemente alla Signora Vostra di portare a conoscenza di tutti i Vescovi Croati dette attività del truffatore in parola.

Mi valgo volentieri della circostanza per confermarmi, con sensi di distinto ossequio,

della Signoria Vostra Reverenda
dev.mo nel Signore

Mons. Jean-François Lantheaume
Incaricato d'Affari a.i.

Reverendo Signor
Mons. Enco Rodinis Segretario Generale della
Conferenza dei Vescovi Croati
Ksaverska cesta 12a
10000 Zagreb

ZAJEDNICE *ROMAN CATHOLIC SOCIETY OF POPE LEO XIII*
I OPUS SANCTI MICHAELIS ARCHANGELI (O.S.M.A)

Iz Tajništva HBK primili smo upozorenje Državnog tajništva primljeno preko Apostolske Nuncijature.

Upozorenje se nadovezuje na predmet iz listopada 2012. kada su biskupi obaviješteni o šizmatičkoj zajednici *Roman Catholic Society of Pope Leo XIII*.

Na isti način nije u crkvenom zajedništvu ni organizacija koja se naziva *Opus Sancti Michaelis Archangeli (O.S.M.A)* sa sjedištem u Bologni.

Obje navedene zajednice nisu katoličke udruge te eventualna svećenička ređenja primljena od njihovih predstavnika nisu priznata od Crkve.

U nastavku donosimo primljeno upozorenje.

NUNTIATURA APOSTOLICA
IN CROATIA

Zagabria, 30 settembre 2013

N. 442/2013

Eccellenza Reverendissima,

In assenza dell'Ecc.mo Mons. Alessandro D'Errico, Nunzio Apostolico, e per venerato incarico della Segreteria di Stato - Sezione per gli Affari Generali, mi riferisco alla Lettera del Rappresentante Pontificio N. 91/12 del 30 ottobre 2012, con la quale sono state comunicate diverse disposizioni circa la natura scismatica della *Roman Catholic Society of Pope Leo XIII*.

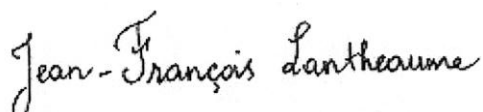
Nel ribadire la validità di quanto comunicato, si fa presente ora che il contenuto della comunicazione si applica anche alla associazione denominata *Opus Sancti Michaelis Archangeli (O.S.M.A.)*, con sede in Bologna (Italia), della quale risultano come responsabili, tra gli altri, un sedicente Superiore generale Padre **Michel Upmann** (in precedenza presentatosi come Vicario generale della medesima), Padre **Gabriele Domenico Fiume**, Padre **Giacomo Silva** e un tale don **Antonio Frabroni**.

Sono pertanto ad informare codesta Conferenza Episcopale Croata che le menzionate organizzazioni non sono associazioni cattoliche e che le ordinazioni sacerdotali eventualmente ricevute dai loro responsabili non sono riconosciute dalla Chiesa Cattolica.

Chiedo cortesemente e urgentemente all'Eccellenza Vostra di portare a conoscenza di tutti i Vescovi Croati questa comunicazione.

Mi valgo volentieri della circostanza per confermarmi, con sensi di distinto ossequio,

dell'Eccellenza Vostra Reverenda
dev.mo nel Signore

Mons. Jean-François Lantheaume
Incaricato d'Affari a.i.

A Sua Eccellenza Reverendissima
MONS. ŽELIMIR PULJIĆ
Presidente della
CONFERENZA EPISCOPALE CROATA
ZAGABRIA

POZIV HBK VJERNICIMA U RH PODRIJETLOM IZ BIH NA POPIS STANOVNIŠTVA

Polovicom srpnja Tajništvo Biskupske Konferencije Bosne i Hercegovine (BK BiH) objavilo je kako će od 1. do 15. listopada 2013. biti proveden opći popis stanovništva u Bosni i Hercegovini. Budući da se radi o važnom događaju za Crkvu i hrvatski narod u toj zemlji, biskupi su pozvali vjernike da na vrijeme pripreve potrebne važeće osobne dokumente i da se odazovu na popis stanovništva. Jer, «moralna je obveza svakog katolika javno očitovati svoju vjersku pripadnost i uvijek se izjasniti katolikom. A časna je obveza čuvati i njegovati svoj narodni identitet», stoji u priopćenju Tajništva BK BiH. Ovaj poziv upućen je prvenstveno žiteljima s područja Bosne i Hercegovine. Ali, tu mogućnost imaju i svi drugi katolici i drugi građani iz BiH koji trenutačno žive u Republici Hrvatskoj (RH) ili drugdje u inozemstvu. Budući da veliki broj Hrvata katolika boravi i živi diljem RH, ovim kratkim priopćenjem potičemo sve koji su prognani, raseljeni, privremeno iseljeni izvan BiH, neka sukladno zakonu, pođu u svoje mjesto rođenja i odgovorno pristupe popisu pučanstva. Time doprinose da BiH bude i

ostane i zemlja Hrvata, jednoga od njezinih konstitutivnih naroda.

Popis stanovništva nije novost našega vremena. Sveto Pismo izvješćuje o sličnom popisu na koji su se odazvali nazaretski stanovnici Marija i njezin zaručnik Josip. Oni su, naime, pošli u Betlehem da se podvrgnu odredbi cara Augusta o «popisu svega svijeta», kako piše sveti Luka (Lk 2,1). Potiču se, dakle, vjernici iz BiH koji su se privremeno ili trajno doselili na području RH, neka sukladno zakonu «pođu u svoj grad» i odgovorno pristupe planiranom popisu stanovništva. Na to imaju pravo dok imaju državljanstvo BiH. Ali, moraju biti prijavljeni prije popisa. Neka se, dakle, na vrijeme prijave, do 1. listopada 2013., i neka se u svoje doba odgovorno odazovu i popune rubrike formulara za popis stanovništva. Time će pokazati ljubav prema vjerskim i nacionalnim korijenima, kao i dužnost kako čuvati očevinu i baštinu rodnoga kraja. U duhu one drevne mudrosti: «Tuđe poštuj, svojim se diči».

Zagreb, 23. rujna 2013.

Tajništvo HBK

ZAJEDNIČKA IZJAVA I ZAKLJUČCI SIMPOZIJA
«PREVENTIVNI I KURATIVNI ASPEKTI OČUVANJA BRAKA I OBITELJI U
HRVATSKOJ – ISKUSTVA VJERSKIH ZAJEDNICA»
S DEVETOG MEĐURELIGIJSKOG SUSRETA VISOKIH PREDSTAVNIKA
VJERSKIH ZAJEDNICA U HRVATSKOJ

U okviru Devetog međureligijskog susreta visokih predstavnika vjerskih zajednica u Hrvatskoj, održanom u utorak 12. studenog 2013. u prostorijama Hrvatske biskupske konferencije, Ksaverska cesta 12a, Zagreb, organiziran je simpozij na temu «Preventivni i kurativni aspekti očuvanja braka i

obitelji u Hrvatskoj – iskustva vjerskih zajednica».

Na susretu su sudjelovali: predsjednik Vijeća HBK za ekumenizam i dijalog sisački biskup mons. Vlado Košić; tajnik istoga Vijeća prof. dr. sc. Jure Zečević; Predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj krčki bis-

kup mons. Valter Župan; voditelj ureda HBK za život i obitelj Petar-Krešimir Hođić, dr. med.; u zamjenu mitropolita Zagrebačko-ljubljanskog g.g. Jovana Pavlovića, protojerej stavrofor Srpske pravoslavne Crkve o. Slobodan Lalić; protojerej Makedonske pravoslavne Crkve – Ohridske arhiepiskopije o. Kirko Velinski; tajnik Sinode Reformirane kršćanske (kalvinske) Crkve u Republici Hrvatskoj Branimir Bučanović; glavni tajnik Saveza baptističkih crkava u RH Željko Mraz; pastor Baptističke crkve Zagreb Zdenko Horvat; direktor Obiteljskog života pri udruzi Fokus i starješina BC Zagreb - Malešnica Davor Kuček; prezbiter Glavnog prezbiterija Evangeoske pentekostne crkve u RH i predsjednik teološke komisije te Crkve Danijel Berković, glasnogovornica Židovske vjerske zajednice Bet Israel u Hrvatskoj Jasminka Domaš i u zamjenu predsjednika Mešihata Islamske zajednice u RH muftije Aziza ef. Hasanovića Mevludi ef. Arslani, član toga Mešihata.

Skrb za brak i obitelj sastavni je dio nauka i svakodnevice naših vjerskih zajednica. Stoga, okupljeni na Devetom međureligijskom susretu visokih predstavnika vjerskih zajednica u Hrvatskoj, na temelju iznesenih izlaganja, rasprave i zaključaka simpozija na temu «Preventivni i kurativni aspekti očuvanja braka i obitelji u Hrvatskoj – iskustva vjerskih zajednica» usvajamo slijedeću izjavu.

Tijekom simpozija upoznali smo jedni druge o tome što se u vjerskim zajednicama naših triju monoteističkih religija čini na području skrbi o braku i obitelji. Zahvalni smo Bogu i brojnim djelatnicima u našim zajednicama, jer su na vidjelo izašli mnogi oblici takve skrbi. Shvatili smo da i u tom pogledu možemo učiti jedni od drugih te komplementarno upotpunjavati vlastite ponude i programe. Samokritički zaključujemo, da je, unatoč mnogim oblicima te skrbi i predanim nastojanjima, sve to još uvijek premalo, jer zasigurno ima još dosta neiskorištenih mogućnosti za povećanje kvalitete i opsega skrbi za brak i obitelj.

Upućujemo na našu Zajedničku izjavu o obitelji iz 2011. godine, u kojoj među ostalim stoji: «Polazeći od iskustva da je obitelj našega vremena ugrožena u brojnim segmentima njenog postojanja i osvjedočeni o njenom nezamjenjivom značaju za društvo i ljudski rod uopće, ovom *Zajedničkom izjavom o obitelji* kao visoki predstavnici triju monoteističkih religija u Hrvatskoj, židovske, kršćanske i islamske, zalažemo se za širu javnu i društvenu potporu očuvanju i ozdravljenju obitelji u Hrvatskoj, za prožimanje odgoja u obitelji istinskim vrednotama i vrlinama, za obitelj kao zajednicu u kojoj se ne živi samo radi sebe već i radi drugoga, jer držimo da samo tako obitelj može postati jamac kvalitetnijih međuljudskih odnosa i bolje budućnosti društva i čovječanstva.»

Na tome tragu, nakon što smo iznijeli iskustva i razmijenili primjere dobrih praksi u radu sa zaručnicima, supružnicima i obiteljima, osobito naglašavamo važnost preventivnog djelovanja kako prije sklapanja braka, u smislu što bolje pripreme mladih ljudi za bračni i obiteljski život, tako i poslije sklapanja braka u cilju njegovanja braka i obitelji odnosno očuvanja njezina jedinstva, cjelovitosti i sklada, jer takav preventivni pristup olakšava obiteljima da potpunije ispunjavaju svoje društvene uloge na dobrobit cijeloga društva.

Na temelju iznesenih iskustava uočavamo sve veći i sve obuhvatniji angažman vjerskih zajednica oko očuvanja braka i obitelji u Hrvatskoj, uvjetovan također sve većim i sve brojnijim problemima i izazovima s kojima se današnji čovjek susreće u svom bračnom i obiteljskom životu. Potreba za takvim angažmanom vidljiva je i u studijama koje pokazuju da se osobe u braku koje njeguju svoju vjersku dimenziju i redovito ju prakticiraju, u manjoj mjeri razvode, što može upućivati i na veću kvalitetu braka.

Time se sprečavaju negativne posljedice razvoda koje se ne odnose samo na djecu, već i na muškarca i ženu koji se razvode te u

konačnici na čitavo društvo. Te posljedice mogu obuhvatiti i pogoršanje fizičkog i psihičkog zdravlja, skraćivati životni vijek (katkada se poseže i za samoubojstvom), uzrokovati lošiji školski uspjeh, pojavnost asocijalnih oblika ponašanja i ovisnosti, siromaštvo te ekonomske i gospodarske gubitke koji iz svega toga proizlaze. Zato držimo da bi zaštita braka i obitelji trebala biti društveni prioritet i da je oko toga potrebno postići jasan konsenzus svih društvenih čimbenika.

Zabrinuti smo što taj jasni konsenzus na mnogim razinama ne postoji u dostatnoj mjeri, kao da se ne uviđa da su zdrave i skladne obitelji dragocjenost i najčvršći temelj društva i da su zdravi i skladni brakovi osnovni preduvjet zdravih i skladnih obitelji kao optimalnog okruženja za skladan rast i razvoj budućih naraštaja. U vrijeme kada ekonomska kriza, koja u Hrvatskoj ne jenjava, ima sve pogubniji utjecaj i na stabilnost i održivost brakova i obitelji, držimo da su kvalitetno i primjereno odgojena i obrazovana djeca jedan od najvažnijih jamaca održivog razvoja društva, a time i njegov osnovni «resurs». Bez njih društvo nema ni nade niti budućnosti.

Kako bi se djeci zajamčilo što povoljnije i sigurnije okruženje držimo važnim da i brak bude primjereno zaštićen. Nažalost, brak između žene i muškarca, čije se sklapanje navodi kao ljudsko pravo u čl. 16 Opće deklaracije o ljudskim pravima, do sada nije bio dio Ustava RH pa u tom pogledu nije uživao takav najviši oblik zaštite društva i države. Kao visoki predstavnici vjerskih zajednica pozivamo sve građane RH da se ravnaju prema *Općoj deklaraciji o pravima čovjeka* u kojoj u čl. 16, st. 1 stoji: «Punoljetni muškarci i žene, bez ikakvih ograničenja u pogledu rase, državljanstva ili vjere, imaju pravo sklopiti brak i osnovati obitelj», a u čl. 16, st. 3: «Obitelj je prirodna i osnovna jedinica ljudskog društva i ima pravo na zaštitu društva i države»; prema *Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda* u kojoj se u čl. 12 kaže:

«Muškarci i žene u dobi za sklapanje braka imaju pravo stupiti u brak i osnovati obitelj» te prema *Obiteljskom zakonu* Republike Hrvatske u kojem u čl. 5 piše: «Brak je zakonom uređena zajednica žene i muškarca». Uz to, naše vjernike pozivamo da se ravnaju i prema *religijskim i vjerskim zasadama* naših zajednica kao i prema našoj *Zajedničkoj izjavi o obitelji* iz 2011. u kojoj smo iznijeli naše zajedničke stavove o braku i obitelji.

Pozdravljamo odluku Hrvatskog sabora o raspisivanju prvog referenduma u Republici Hrvatskoj, koji su zatražili i omogućili birači, njih gotovo 750.000, te pozivamo sve vjernike naših zajednica: katolike, pravoslavce, protestante, židove, muslimane i druge, da u nedjelju, 1. prosinca 2013. izađu na referendum i svojim glasom osiguraju ustavnu zaštitu braka, budući da je brak kao zajednica žene i muškarca najbolje mjesto za primanje i podizanje djece i osnova obitelji koja je stoga temeljna jedinica svakog društva.

Isto tako izražavamo uvjerenje da se radi o referendumu koji je od presedanskog značaja za Hrvatsku, te ističemo da je važno da vjernici, a tako se izjašnjava velika većina građana Republike Hrvatske, imaju priliku donijeti objektivnu, informiranu i slobodnu odluku o referendumskom pitanju.

Podupiremo referendum za brak jer time želimo zaštititi najslabije u našem društvu, a to su djeca, budući da djeca trebaju obitelj kao prirodni najbolji ambijent za odrastanje i rast u zrelosti i osobnosti.

Podržavamo sva nastojanja države koja su u korist obitelji i njene zaštite. S obzirom na novi Obiteljski zakon zalažemo se da pri njegovom donošenju, kao prvo i temeljno načelo, bude zaštita braka i obitelji.

Apeliramo na sva tijela i sve vjernike u našim vjerskim zajednicama da nastave, u okviru svojih mogućnosti, još cjelovitije pružati pomoć, usluge i sadržaje koji pridonose stabilizaciji braka i obitelji, kako vjerskim obiteljima tako i svima drugima. Nadamo se da će hrvatska javnost ta nasto-

janja prepoznati kao pozitivna i molimo da ona budu primjereno vrednovana od strane institucija lokalne, županijske i državne vlasti. Zajednički cilj svih sastavnica našeg društva jest kvalitetna obiteljska i populacijska strategija, kojom bi se stvaralo prijateljsko ozračje za obitelji i sustavnije planiralo daljnje korake u cilju njihove zaštite i očuvanja.

Pozivamo vjernike naših zajednica da svojim osobnim djelovanjem i zalaganjem, još intenzivnije daju svoj doprinos zaštiti i očuvanju braka i obitelji, prije svega osnažujući obitelji konkretnom pomoću i potičući ih da preuzimaju svoju društvenu ulogu te tako utječu na svoju budućnost.

Skrb za brak i obitelj u svojim vjerskim zajednicama nastojat ćemo učiniti što učinkovitijom i konkretnijom. Ona može obuhvaćati uzajamno upoznavanje o iskustvima u toj skrbi, ali i koordinaciju u onome što nam je realno moguće.

Svjesni da je Bog onaj koji je ustanovio brak i obitelj, povjeravamo sva naša nastojanja Njegovom vodstvu te pozivamo vjernike naših vjerskih zajednica i sve društvene sastavnice i čimbenike, da se svi zajedno, još predanije i sustavnije zauzimamo oko dobra braka i obitelji u Hrvatskoj.

U Zagrebu, 12. studenog 2013.

POZIV BISKUPA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE POVODOM ODRŽAVANJA USTAVOTVORNOG REFERENDUMA O BRAKU

Draga braćo i sestre!

Na temelju potpisa koje je prikupila Građanska inicijativa «U ime obitelji» Hrvatski sabor odredio je da se 1. prosinca 2013. godine održi narodni ustavotvorni referendum o definiciji braka.

Mi, biskupi Hrvatske biskupske konferencije pozivamo sve vjernike, kao i sve ljude dobre volje, da izađu na referendum te na pitanje: «Jeste li za to da se u Ustav Republike Hrvatske unese odredba po kojoj je brak životna zajednica žene i muškarca» - odgovore «ZA». To je u skladu s općeljudskim i evanđeoskim vrijednostima te s tisućljetnom

tradicijom i kulturom hrvatskoga naroda i većine drugih hrvatskih građana. A potvrdnim odgovorom na referendumsko pitanje ne ugrožavaju se drugačija osobna opredjeljenja.

I dok potičemo sve vjernike da izidu na referendum, pozivamo ih neka mole za brak i obitelj, za mir i boljitak naše Domovine i svih njezinih građana.

Zagreb, 18. studenoga 2013.

Biskupi HBK

IZJAVA KOMISIJE HBK «*JUSTITIA ET PAX*»
O POŠTIVANJU BRAKA I ZAŠTITI OBITELJI,
KAO I O POTREBI DIJALOGA DRŽAVE S CRKVAMA I ZAJEDNICAMA UVJERENJA
O ETIČKIM PITANJIMA OD OPĆEG DOBRA

U ZAŠTITU BRAKA I OBITELJI

- o obitelji i prvo-prosinačkom referendumu -

U ovim kriznim vremenima, kad gubitak i nesigurnost zaposlenja, posebice mladih i školovanih, uz teret dugova, javnih i privatnih, te urušeno gospodarstvo i lutanje javnih politika, kad sve to nagriza socijalni vez, pritišće čitavo društvo i gura mnoge u beznade, naši se sugrađani s pravom utiču sigurnim i trajnim vrijednostima obitelji i braka, ukratko uzajamnosti i ljudskosti. Polazimo i od shvaćanja da su svi ljudi, baš svi ljudi, jednaki u dostojanstvu djece Božje i braća u općem, Božjem oćinstvu, te pozivamo na uzajamno uvaŹavanje i razumijevanje.

1. Glas za brak i obitelj. Ova Komisija *Hrvatske biskupske konferencije*, sastavljena od laika i klerika, poziva kršćane katolike i hrvatske građane, ljude dobre volje, da iziđu 1. prosinca na ustavotvorni referendum i izjasne se za određivanje braka kao pravno uređene životne zajednice Źene i muškarca, ne zaboravljajući pritom dvije jednostavne činjenice: prvu, naravnu, a to je da smo svi rođeni od jedne Źene i od jednog muškarca i da najveći dio nas dobro zna što je za nas znaćilo odrastanje u punini obitelji te razlićitosti roditelja, majke i oca, dok oni koji nisu Źivjeli s oba roditelja znaju koliko su im nedostajali; te drugu, a to je da se unošenjem ove definicije u Ustav Republike Hrvatske ništa u pravnom smislu ne mijenja, već samo potvrđuje postojećea definicija braka kao «zakonom uređene životne zajednice Źene i muškarca» iz odredbe čl. 5. hrvatskoga *Obiteljskog zakona* iz 2003. godine.

Ustanova braka se unošenjem u Ustav dakle samo osnaŹuje, budući je brak ustanova Źene i muškarca, koju svećano proglašava

vaju univerzalni dokumenti o ljudskim pravima današnjih demokracija, kao što su *Opća deklaracija o ljudskim pravima* (ćl. 16.) i *Pakt o građanskim i politićkim pravima* (ćl. 23.) Ujedinjenih naroda, te navlastito *Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda* (ćl. 12.) Vijeća Europe, koja izrićito određuje da «muškarac i Źena u dobi za sklapanje braka imaju pravo stupiti u brak i osnovati obitelj...». Navedenu *Deklaraciju* Hrvatska je usvojila, a *Pakt* i *Europsku konvenciju* ratificirala, pa nas ti dokumenti obvezuju. Pritom ne zaboravljamo da potonja *Konvencija* ostavlja slobodu drŹavama da definiraju zajednicu zvanu brak (presuda u slućaju Schalk i Kopf v. Austrije, 24. lipnja 2010.).

2. Lutanja politike. Ne smijemo, također, zanemariti u ovim konfuźnim vremenima da u društvenim odnosima i pravnim odredbama treba rabiti uobićajene i nedvojbene rijeći i pojmove, u njihovom općeprihvaćenom, jezićnom i pravnom smislu. To nas obvezuje i glede pojmova braka i obitelji, Źene i muškarca / nevjeste i Źenika, majke i oca, djeteta te navlastito prava djece. To uostalom i ćine sadašnji hrvatski zakoni, posebice onaj koji uređuje obiteljske odnose (ćl. 5., 6. i 24. te mnogi drugi). Zato je neprimjereno, ali i protupravno, kad od hrvatske izvršne vlasti slušamo da bi unošenje već postojećee, zakonske i zakonite odredbe, ćiju usklađenost s Ustavom nitko ne osporava, o braku kao o «zakonom uređenoj životnoj zajednici Źene i muškarca» u hrvatski Ustav predstavljalo «veliku pljusku hrvatskom politićkom sazrijevanju i korak unazad».

O kakvom je to «sazrijevanju» riječ i koji je to «nazad», kad i ako takva definicija već stoji, ne samo u hrvatskom zakonu, nego i oduvijek u svijesti najvećeg broja hrvatskih građana? I o kakvoj diskriminaciji može uopće biti riječ, ako se u Ustavu precizira jedna ustanova žene i muškarca koja već kao takva doslovce stoji u hrvatskom, za sve obvezujućem *Obiteljskom zakonu*. Što hoće i krije li što neočekivano ta politika? Krije li možda volju da obezvrijedi sadašnju zakonsku i sutrašnju ustavnu definiciju braka? Da promijeni značenje riječi i pravnih pojmova? Zašto sadašnja izvršna vlast jasno ne kaže čemu smjera? Zašto se izvršna vlast protivi jačanju ustanove braka, kad javno iskazuje da ne postoji namjera da se brak redefinira? Zar nije «obitelj» - po općem razumijevanju te riječi i pojma, kao zajednica roditelja i djece - «pod osobitom zaštitom države» (čl. 62. Ustava)? Zar nisu to i djeca?

3. Osobitosti institucije braka. Po svojoj biti brak nije samo *privatna* institucija, već je i javna po svojoj naravi. Po našim i drugim zakonima demokratske i navlastito europske pravne tradicije, brak je i *pravna* zajednica koja kao i mnoge institucije «diskriminira», jer nije otvorena svima, primjerice nije bliskim rođacima, nije onima koji su već u braku... Uz to, ne zaboravimo da brak, po općem shvaćanju, utemeljen na ljubavi, ima posebnu, životnu i društvenu ulogu: on je zajednica žene i muškarca otvoren prenošenju života, osnova obitelji, u kojoj se odgajaju i socijaliziraju djeca, ukratko način na koji odrasle osobe i zajednice svjesno i voljno preuzimaju odgovornost za nastavljanje ljudske vrste i društva. Treba li to ikome dokazivati? Treba li ovdje posebno napomenuti i to da je brak za sve kršćane još i otajstveni vez, jedini sakrament koji supružnici, muž i žena, podjeljuju jedno drugome

da bi živjeli svoju ljubav u Božjem blagoslovu (usp. GS, br. 49)?

4. Važnost referenduma. Ovo je prvi referendum građanske inicijative u slobodnoj i nezavisnoj Republici Hrvatskoj, kao oblik neposrednog odlučivanja. Ovim referendumom se ne dira u ničija prava. Ovaj referendum može spriječiti hirovite promjene ustanove braka mogućom političkom samovoljom saborske većine, bez obzira na volju naroda, kao što je pokazao francuski slučaj. Uspjeh ovog referenduma osigurat će da se ustanova braka kao zajednica žene i muškarca, koji sam po sebi daje i pravnu osnovu za osnivanje obitelji, trajnije pridrži onoj zajednici koja je najbolje okruženje za svako dijete – odgovornoj zajednici ljubavi majke i oca.

5. Dužnost dijaloga i uvažavanja vrijednosti. I, na koncu, sa zabrinutošću konstatiramo, da je građanska inicijativa «U ime obitelji» za ustavnim definiranjem braka, koja nikako nije samo katoličke, ili kršćanske provenijence, nego i muslimanske i židovske i agnostičke i ateističke, pokazala da u Hrvatskoj o pitanjima temeljnih vrijednosti nema dijaloga, posebice ne institucionaliziranog dijaloga zakonodavne i izvršne vlasti s religijskim zajednicama. Stoga predlažemo da hrvatska Vlada i Sabor, bilo kod promjene Ustava, bilo kroz koji ustavni zakon, slijedi primjer *Europske unije*, kojoj sad Republika Hrvatska pripada, te uvede «redovit, otvoren i transparentan dijalog» (čl. 17. Lisabonskog ugovora) s Crkvama i drugim zajednicama uvjerenja.

U Zagrebu, 28. studenog 2013.

Mons. Vlado Košić
Predsjednik Komisije HBK «Iustitia et pax»

IZJAVA KOMISIJE HBK «IUSTITIA ET PAX»
POVODOM NAJAVE DONOŠENJA
ZAKONA O ŽIVOTNOM PARTNERSTVU TE OBITELJSKOG ZAKONA

Komisija HBK «Iustitia et pax», povodom prijedloga propisa kojima se uređuju životne zajednice osoba istoga spola te propisa kojima se uređuju obiteljski odnosi u Republici Hrvatskoj, svjesna važnosti da se ova životna područja uredi na način da se poštuju ljudska prava, a navlastito prava djece, podsjećajući ponovno da su svi ljudi jednaki u dostojanstvu djece Božje, braća i sestre u općem, Božjem očinstvu i jednakopravni dionici Bogom im dane slobode, te pozivajući na uzajamno uvažavanje i razumijevanje te potrebu argumentiranog dijaloga, izjavljuje:

1. Nitko legitimnoj zakonotvornoj vlasti ne odriče pravo da otvori statusna i materijalna prava drugim *trajnim zajednicama življenja*, koje nisu u istoj situaciji kao bračni drugovi, ako to ne ugrožava postojeća prava drugih, a navlastito prava djece - a osobito njihovo pravo da znaju svoje podrijetlo te da se o njima ponajprije skrbe njihovi majka i otac, kad god je to moguće. Osim toga Zakon o životnom partnerstvu ne smije stvarati konfuziju životnoga partnerstva s bračnim zajednicama. Kao što su te zajednice različite trebaju biti različita pravna rješenja. U tom smislu upozoravamo da Nacrt Zakona o životnom partnerstvu prolazi bez ozbiljne javne rasprave dok taj Nacrt učinke istospolnog partnerstva u potpunosti izjednačuje s brakom, i to kako za istospolne partnere koji će se registrirati, tako i za one koji žive u neformalnoj zajednici. Potonje rješenje je presedan u europskim okvirima, te dovodi do pravne nesigurnosti.

2. Od zakonodavca očekujemo da zaštiti prava djece, promičući i podupirući optimalne obiteljske modele, te da odbiju uvesti «pravo na dijete», koje ne poznaje niti jedan

međunarodni dokument o ljudskim pravima. Uz to, prema Konvenciji o pravima djeteta (čl. 12.) svako dijete ima pravo znati za svoje roditelje, ukoliko je to moguće, te uživati njihovu skrb.

Nacrt Prijedloga Zakona o životnom partnerstvu uvodi partnersku skrb za života i poslije smrti istospolnog partnera, odnosno partnerice koja je roditelj djeteta. To je institut koji je sadržajno identičan posvojenju, te se stavljanjem drugačijeg naziva zavarava javnost. Nitko roditelju ne može uskratiti pravo na roditeljsku skrb samo zato jer živi u istospolnoj zajednici, no odnose djeteta s trećim osobama potrebno je urediti ne kao pravo odraslih, te putem propisa namijenjenog odraslima, već štiteći ponajprije prava djece, odnosno dobrobit djeteta.

Ujedno pozivamo sve da štite dostojanstvo i prava svakog djeteta, neovisno o tome u kakvoj životnoj zajednici dijete živi.

3. Vlada je ovih dana uputila u zakonodavni postupak Prijedlog Obiteljskog zakona. Stav izvršne vlasti da ne postoji dužnost države štiti brak, već samo obiteljski život djeteta i roditelja, na tragu je ideje da cjelovita obitelj nije temeljna društvena zajednica koju je vrijedno štiti, i to usprkos ustavnim zahtjevima. Napuštanje tradicijskih korijena hrvatskog obiteljskog prava te nekritičko priklanjanje nekim europskim rješenjima odraz je podcjenjivanja vlastitog sustava, koji u primjeni, istina, iskazuje brojne slabosti, no u usporedbi s europskim nacionalnim standardima je konceptijski na visokom stupnju. Pored toga, niz rješenja, poput mogućnosti prijenosa ostvarivanja roditeljske skrbi na treće osobe širom otvara vrata novim odnosima i rastakanju tradicionalne obitelji.

U javnosti se stiče dojam da predlagatelj Nacrta odbija većinu primjedaba iznesenih od strane stručne i akademske javnosti, nadležnih institucija specijaliziranih za zaštitu prava djece, pa i brojnih udruga civilnog društva. To ukazuje na političku samovolju te dovodi u pitanje razvojni put prihvaćenog obiteljskopravnog sustava.

4. Umjesto da podrška obiteljima u ovim kriznim vremenima slabi, kao ukidanjem obiteljskih centara, tražimo da vlasti Republike Hrvatske prošire usluge obiteljskih savjetovališta, te povedu snažnu obiteljsku te pronatalitetnu politiku, od poreznih olakšica obiteljima s djecom, posebice s troje i više djece, preko raznih vrsta obiteljskih potpora, do osnivanja vrtića i pomoći obiteljima glede školovanja, stanovanja i prijevoza. Tako naime djeluju europske zemlje s dobrom demografskom politikom, kojima nije svejedno hoće li njihov narod živjeti, ili

će se ugasiti te hoće li u njihovim zemljama živjeti sutra netko drugi, ili čak nitko.

5. Na koncu, pozivamo sve da se aktivno uključe u javnu raspravu o novim propisima koji uređuju obiteljske odnose te nove oblike životnih zajednica, te pozivamo, u duhu Konstitucije *Gaudium et spes* II. vatikanskog sabora «sve kršćanske vjernike, koristeći sadašnji čas i razlikujući što je vječno od promjenjivih oblika, neka marljivo promiču vrednote braka i obitelji. Neka to čine svjedočanstvom vlastitog života i složnom suradnjom sa svim ljudima dobre volje. Tako će, nadvladavši teškoće, izboriti obitelji što joj je potrebno i one pogodnosti koje odgovaraju novom vremenu. (GS, br. 52)»

U Zagrebu, 4. prosinca 2013.

Mons. Vlado Košić
Predsjednik Komisije HBK «Iustitia et pax»

PRIOPĆENJA NA ZAVRŠETKU PLENARNOG ZASJEDANJA VIJEĆA EUROPSKIH BISKUPSKIH KONFERENCIJA (CCEE)

– BRATISLAVA, SLOVAČKA, 3.-6. LISTOPADA 2013. –

Godišnje plenarno zasjedanje predsjednikâ biskupskih konferencija u Europi održano je ove godine u Bratislavi (Slovačka) u prigodi 1150. obljetnice dolaska svetih Ćirila i Metoda u slovačke krajeve i na poziv mjesnog nadbiskupa i predsjednika Slovačke biskupske konferencije mons. Stanislava Zvolenskog. Na susretu su, među ostalim, sudjelovali pročelnik Kongregacije za biskupe kardinal Marc Ouellet i apostolski nuncij u Slovačkoj nadbiskup Mario Giordana.

Poruka pape Franje

U poruci upućenoj predsjedniku CCEE-a kardinalu Peteru Erdou papa Franjo je biskupskim konferencijama u Europi izrazio zahvalnost i blizinu u njihovu radu, posebno za njihov doprinos razmišljanju o sekularnosti i promicanju kulture «koja vjeru i razum, istinu i slobodu povezuje u stalni sklad». Tijekom radova predsjednici su u više navrata izrazili zahvalnost Svetom Ocu za njegovo učiteljstvo, njegovo svjedočenje i njegov misionarski primjer te mu uputili pismo u kojem su izrazili svoje duboko zajedništvo s Petrovim nasljednikom.

Novi član CCEE-a

Nakon što je Kongregacija za biskupe (Sveta Stolica) o tome dala pozitivno mišljenje, na plenarnom zasjedanju CCEE-a jednoglasno je prihvaćen zahtjev mons. Philippea Jourdana, apostolskog upravitelja (administratora) Estonije, da postane član Vijeća europskih biskupskih konferencija. CCEE tako sada čine predsjednici 33 biskupske konferencije s europskog kontinenta te nadbiskupi Luksemburga i kneževine Monako, maronitski nadbiskup s Cipra, nadbiskup Chisinaua (Moldavija), eparhijski biskup Mukačeva i apostolski upravitelj Estonije.

Produljenje mandata generalnom tajniku

Mons. Duarte da Cunha je jednoglasno potvrđen na još jedan petogodišnji mandat (2013.-2018.) u svojoj službi generalnog tajnika CCEE-a.

Susreti s predstavnicima mjesnih vlasti

Govoreći na otvorenju skupa premijer Robert Fico je istaknuo kako država i Crkva u Slovačkoj djelotvorno surađuju na dobrobit građana te zemlje. Predsjednik Republike Slovačke Ivan Gašparović je na susretu sa sudionicima na primanju održanom u petak 4. listopada podsjetio kako prava sekularnost poštuje i cijeni vjersku dimenziju društva. Prema predsjedniku Gašparoviću činjenica da se taj susret poklapa s proslavom 1150. obljetnice dolaska svetih Ćirila i Metoda predstavlja poticaj da se cijeni duhovnu baštinu solunske braće koja je utkana u europsku kulturu i njezin sustav vrijednosti. Na zaključnoj večeri susreta bio je prisutan i Jan Figel, potpredsjednik slovačkog parlamenta, koji je podsjetio kako su kršćanske vrijednosti u temeljima današnje europske zajednice.

Bog i država. Europa na razmeđu sekularnosti i sekularizma

Glavna tema susreta u Bratislavi bilo je utvrđivanje prostora koji se priznaje religiji - i samim tim ulozi vjerskih zajednicâ - u društvima europskih zemalja, koje se nalaze na razmeđu sekularnosti i sekularizma.

Uvod je povjeren prof. povijesti Emili Hrabovec, koja je predstavila zaključke istraživanja provedenog među biskupskim konferencijama. U nastavku su prof. Francesco d'Agostino, predavač filozofije prava, dr. Martin Kugler, direktor Opservatorija o diskriminaciji i vjerskoj nesnošljivosti protiv kršćana u Europi i kardinal Dominik Duka, praški nadbiskup produbili neke aspekte vezane uz pitanje sekularizacije s filozofsko-teološkog gledišta. Analizirajući sadašnju situaciju u Europi, razgovarali su o načinima boljeg svjedočenja vjere u sekulariziranoj Europi.

Zaključci istraživanja, izvješćâ i rasprava koja je uslijedila omogućili su sudionicima istaknuti neke opće tendencije i definirati neke planove za rad. Na poseban način - premda je ideja sekularnosti kao odvajanja Crkve i države općeprihvaćena - istraživanje je ipak pokazalo da izraz sekularnost nema u svim kulturama isto značenje, kao što to pokazuje mnogostrukost izraza koji se koriste za njegovo definiranje (neutralnost, tolerancija, pravilno, dobronamjerno odvajanje itd.). To se duguje činjenici da je pojam sekularnosti u zemljama srednjoistočne Europe uvezen pojam, nepoznat mnogim mjesnim kulturama. Jasno se pokazalo da je identitet katoličke vjere uvijek bio fokusiran na to odvajanje Crkve i države. To ne znači da se država nije zanimala za religijski fenomen ili da država mora imati neku državnu religiju neutralnog i laicističkog predznaka.

U svom osvrtu na različita područja obuhvaćena upitnikom (obrazovanje, sveučilište, administracija, ali i učenje povijesti i drugo), profesorica Hrabovec napomenula je kako se u različitim

područjima društvenog života često primjećuje uplitanje određenog sekularizma i pokušaj da se stvori isključivo negativna slika o Crkvi i vjeri. Crkva ne smije na to odgovoriti zatvaranjem i pretvoriti se u tvrđavu u Europi. Bez obzira na to što se događa, kršćani imaju jasan identitet utemeljen na njihovoj vjeri koja je živa i koja budi nadu što je ključna riječ koja se više puta javila u raspravi i koja je i u središtu apostolske pobudnice *Ecclesia in Europa* (Crkva u Europi) čija se ove godine obilježava deseta obljetnica. Kršćani su nositelji nade, iskustva i sadržaja vjere koji je zanimljiv svima. Biskupi su u više navrata izrazili uvjerenje da je nada čija je Crkva nositeljica nešto što svijet traži. A ta ista nada mora dati kršćanima hrabrost suočiti se s teškim situacijama duha otvorenog za pitanja koja muče ljude, gledajući nadasve na evangelizacijsko poslanje Crkve, koja se, stopama svoga Gospodina, osjeća potaknutom i izazvanom dati odgovor na sve ono što pripada ljudskom životu. Nije nipošto posrijedi površnost ili pomanjkanje kritičke prosudbe o svijetu niti je riječ o tome da se želi ostati u onom što se obično smatra duhovnim područjem. Biskupi zato predlažu pozitivan i otvoren pristup stvarnosti i socijalnim dinamikama. Iz rasprave su izašla na vidjelo pojedina prioritetna područja koja trebaju jasno promišljanje Crkve: pitanje odgoja, pastoral mladih, tema obiteljskog pastorala i brige za obitelj kao i tema nezaposlenosti, osobito među mladima.

Prof. D'Agostino ponudio je u svom izlaganju filozofsko razmišljanje počevši od istupâ pape Benedikta XVI. o Europi i poslanju Europe u svijetu. Dr. Kluger je, pak, istaknuo kako promatranje djelatnosti vjerske diskriminacije i nesnošljivosti predstavlja «sustav uzbunjivanja» u službi evangelizacije i socijalne kohezije. Kardinal Duka je, na kraju, naglasio koliko je važno da Crkva sudjeluje u javnoj raspravi, ne zato da brani povlastice ili svoj prostor unutar društva već za zajedničko dobro Europe.

Premda je današnji svijet sekulariziran, to ne znači da Crkva nema prostor gdje bi se mogla izraziti. Iskustvo totalitarnih režima, koji su pretrpjele mnoge europske zemlje, potiče vjernike da ne budu ponovno «šutljiva Crkva».

Za biskupe, dakle, zdrava sekularnost jamči slobodu naviještanja evanđelja i socijalnog nauka Crkve, što je izvor te baštine nade i humanizma od kojeg je istkana europska civilizacija.

Biskupi su na susretu izrazili svoju zahvalnost Stalnoj misiji Svete Stolice pri Vijeću Europe i ComECE-a za njihovo služenje Crkvi i društvu pri europskim institucijama.

Plenarno zasjedanje se pokazalo pogodnim mjestom za osobne susrete predsjednikâ biskupskih konferencijâ i omogućuje razmjenu mišljenja o zahtjevnim izazovima i urgentnim pitanjima. Među njima na vidjelo su izbila sljedeća:

- Situacija u kojoj se nalaze katolici u Bosni i Hercegovini, zemlji za koju se još uvijek čini da je zaboravljena od međunarodnih vlasti. Suočeni s nastavkom te «neriješene nepravde», biskupi iz cijele Europe - osim što su izrazili svoju solidarnost s krajevnom Crkvom – zajedno s građanima te zemlje pozivaju na istinsku političku zauzetost u rješavanju problema.

- Biskupima je privuklo pozornost neprovođenje odluke suda u Bukureštu o rušenju velike zgrade pokraj katoličke katedrale u tom gradu od strane gradonačelnika rumunjskog glavnog grada.

- Pitanje izbjeglica koje stižu u Europu zahtijeva od europskih država učinkovitu solidarnost kako bi se spriječilo da se ponove situacije poput one koja se ovih dana dogodila na Lampedusi.

- Situacija u kojoj se nalazi Crkva u Sloveniji s kojom su biskupi upoznati također je složena. Oni su izrazili svoje jedinstvo i solidarnost s mjesnim biskupima i katoličkim narodom.

- Ekonomska kriza u različitim europskim državama snažno se odrazila također na Crkvu u Europi. Kršćanskim zajednicama često pristizu brojne molbe za pomoć kojima, zbog pomanjkanja sredstava, ne mogu udovoljiti. Apel na veću solidarnost između bogatih i siromašnih zemalja bio je veoma prisutan.

Na posljetku, sudionici su saslušali osobno svjedočanstvo mons. Williama Shomalija, pomoćnog biskupa Latinskog patrijarhata u Jeruzalemu, koji je predsjedao i molitvenom bdjenju za Svetu Zemlju, i Njegova Blaženstva Ignacea Youssifa III. Younana, antiohijskog sirske-katoličkog patrijarha, o dramatičnom stanju na Bliskom Istoku i u Svetoj Zemlji te teškim trpljenjima kršćanâ, koji su prisiljeni napustiti svoju zemlju. Što se tiče situacije u Siriji, biskupi se nadaju da će diplomatske inicijative koje su u tijeku biti učinkovite i da će se oni koji tvrde da žele riješiti

problem kloniti svakog licemjerja. Zajedno sa Svetim Ocem, biskupi traže da se odlučnije krene putom dijaloga i da molitvu prate političke odluke koje vode neposrednom prekidu vatre i obustavi unošenja u zemlju oružja kojim se raspiruje rat.

Svjetlo i milost liturgije časova i svakodnevnih euharistija vodili su tijekom radova koji su imali svoj vrhunac u hodočašću u katedralu u Nitri, u kojoj se čuvaju relikvije sv. Ćirila, i u činu povjeravanja Europe zaštiti svetih Ćirila i Metoda, suzaštitnika Europe i slavenskih apostolâ. Kao svjedočanstvo liturgijskog i duhovnog bogatstva Crkve u Europi, u grkokatoličkoj katedrali u Bratislavi slavljena je božanska liturgija pod predsjedanjem Njegova Blaženstva Svjetoslava Ševčuka uzveličana ljepotom pjesama i snažnom molitvom lokalne zajednice.

PRIOPĆENJE S 47. PLENARNOG ZASJEDANJA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

- ZAGREB, 16–18. LISTOPADA 2013. -

Plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije, 47. po redu, održano je od 16. do 18. listopada 2013. u sjedištu HBK-a u Zagrebu, Ksaverska cesta 12a. Na zasjedanju su sudjelovali apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Alessandro D'Errico, izaslanik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine vojni ordinarij Tomo Vukšić te subotički biskup Ivan Penzeš i srijemski biskup Đuro Gašparović.

U svojem pozdravnom govoru predsjednik HBK-a, zadarski nadbiskup Želimir Puljić, najprije je istaknuo da se početak zasjedanja događa upravo na dan kad je 1978. godine za papu izabran Ivan Pavao II. Naglasio je da se ne možemo dovoljno zahvaliti tome papi za ljubav i zauzimanje

koje je iskazao prema nama u danima nevolje i na svemu što je učinio da se zaustavi rat u Hrvatskoj i BiH-u. Ujedno je izrazio radost što će iduće godine, 27. travnja 2014, bl. Ivan Pavao II. biti proglašen svetim. Potom je nadbiskup Puljić podsjetio na najvažnije događaje u razdoblju od posljednjeg zasjedanja te ukratko naveo sve najvažnije teme koje će se obraditi na zasjedanju.

U početnom dijelu zasjedanja hrvatski su se biskupi osvrnuli na veličanstveno slavlje beatifikacije svećenika Miroslava Bulešića na kojem se u pulskoj Areni okupilo mnoštvo svećenika i vjernika. Podsjećajući na snažne poruke toga događaja, istaknuto je kako mnogi s blaženim Miroslavom osjeća-

ju veliku bliskost jer u njegovoj mučeničkoj smrti prepoznaju i svoju patnju, stradanja i progone koju su doživjeli od istoga komunističkog režima koji je i njega ubio. Iako Bulešić nije pripadao nijednom ideološkom sustavu, doživio je progon i od fašista i od nacista, a na kraju su ga ubili komunisti. Podsjetili su biskupi još jednom na razmjere žestokoga progona koji je Crkva u Hrvata doživjela četrdesetih godina prošloga stoljeća tijekom kojega je ubijeno čak 434 svećenika, biskupijska i redovnička, 73 sjemeništarca i 30 časnih sestara. Tako se u osobi novoga blaženika spaja cjelokupna tragedija koja je pogodila hrvatski narod kao i narode Europe tijekom prošloga stoljeća obilježena trima velikim neljudskim sustavima: fašizmom, nacizmom i komunizmom. Stavljajući primjer blaženog Miroslava za uzor svećenicima i krizmanicima, budući da je ubijen upravo nakon slavlja toga sakramenta u Lanišću 1947, biskupi zaključuju da je u našem vremenu prožetom materijalizmom i sekularizmom beatifikacija svećenika Miroslava znak nade i optimizma te potvrda crkvene plodnosti.

Posvećena je pozornost pravnim propisima vezanim uz obiteljsku problematiku. Nakon donošenja Zakona o medicinski pomognutoj oplodnji u srpnju 2012, nastavlja se s donošenjem pravnih propisa poput Obiteljskoga zakona, Zakona o socijalnoj skrbi i nekih drugih zakona koji se izravno tiču braka i obitelji te općenito moralno-etičkih pitanja. Tome treba pridodati poveznice s uvođenjem obvezatnih školskih sadržaja poput Kurikula zdravstvenoga odgoja i građanskoga odgoja. Upozoreno je na temeljne točke nacrtu Obiteljskoga zakona i na činjenicu da nije jedna primjedba Hrvatske biskupske konferencije na Nacrt prijedloga zakona nije uzeta u obzir. Zdravstveni odgoj, iako se u njemu više ne spominje sporna literatura, i dalje je prožet rodnom ideologijom. Očigledna je namjera da se u ovoj fazi težište stavi na (pre)odgoj odgojitelja. Eksperimentalnim programom građanskoga odgoja, koji bi trebao postati obavezan predmet u školskoj go-

dini 2014/2015, čini se, žele se kroz modul «rodne ravnopravnosti» nadomjestiti izmjene koje je doživio izvorni Kurikulum zdravstvenoga odgoja.

Ostvarujući planove na području pastora-la braka i obitelji, biskupi su odredili termin i mjesto održavanja drugoga nacionalnog dana hrvatskih katoličkih obitelji. Nakon što je ove godine održan studijski dan u Zadru, dogodine su u planu biskupijski susreti obitelji, a 2015. slijedit će nacionalni susret. Dogovoreno je da se nacionalni susret održi 19. travnja 2015. godine u marijanskom svetištu na Trsatu u Rijeci pod geslom «Obitelj nositeljica života – nada i budućnost Hrvatske».

Zabrinjava činjenica da je jednostranim postupcima MORH-a dovedeno u pitanje djelovanje i temeljno poslanje Vojnoga ordinarijata. Povodom toga biskupi su raspravljali o statusu i djelovanju Vojnoga ordinarijata unutar MORH-a i MUP-a. Kako bi se riješila neka novootvorena pitanja, potrebne su izmjene i dopune pravilnika kao i definiranje funkcioniranja Vojnog ordinarijata na svim razinama, o čemu će brigu voditi HBK. Istaknuta je i potreba definiranja strukture prije nego potrebne za redovito funkcioniranje kurije i vojnih kapelanija.

Dokidanjem autonomije Religijskog programa na HRT-u, koja je zajamčena sporazumom koji su potpisali HRT i HBK, sporazum je jednostrano prekršen. HRT se u članku 2. sporazuma obvezao kako će dogovorene sadržaje «katoličkoga vjerskog programa ostvarivati preko Redakcije religijskog programa Hrvatske televizije i Redakcije religijskog programa Hrvatskog radija, koji su ravnopravni svim ostalim programima». Sadašnji ustroj nije prihvatljiv jer Religijski program nema autonomnost i ravnopravnost s drugim programima. Izražena je spremnost razgovarati o pojedinim odredbama sporazuma, no traži se poštivanje sporazuma koji je na snazi.

Analizirajući neka pitanja vezana za provođenje vjeronauka u školama, članovi HBK-a izrazili su zabrinutost zbog otežane

komunikacije s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta RH. Nije došlo do, u više navrata, traženoga susreta između predsjednika Vijeća HBK-a za katehizaciju đakovačko-osječkog nadbiskupa Đure Hranića s ministrom gosp. Željkom Jovanovićem. Budući da i dalje ostaju neriješena brojna otvorena pitanja, poput diskriminacije vjeronauka u školskoj satnici i neprovođenja vjeronaučne nastave u trećim, četvrtim i petim razredima srednjih medicinskih škola, ignoriranje zahtjeva za susretom protumačeno je kao opstrukcija.

Biskupi su donijeli Odredbe HBK-a o osnovnim i srednjim katoličkim školama na rok od tri godine. Doneseni dokument izraz je potrebe koja se javila osnutkom katoličkih osnovnih i srednjih škola u nas kako bi se definirao njihov cilj i struktura. Istaknuta je posebnost odgoja i obrazovanja koji se u njima provodi, kao i odgovornost te međusobni odnosi osoba i tijela koja jamče njihovo funkcioniranje. U smislu odredaba utemeljeno je novo Vijeće HBK-a za katolički odgoj i obrazovanje kojemu se povjerava briga o pitanjima koja se odnose na crkvene i katoličke predškolske, školske i visokoškolske ustanove. Za predsjednika vijeća izabran je požeški biskup Antun Škvorčević.

Biskupima je predstavljeno apostolsko pismo «Intima Ecclesiae natura» o službi djelatne ljubavi u Crkvi koje je papa Benedikt XVI. u obliku motuproprija objavio u studenome 2012, na početku Godine vjere. Pismo je svojevrsni nastavak promišljanja pape Benedikta XVI. na tragu enciklika «Deus caritas est» i «Caritas in veritate». Duboka narav Crkve izražava se u njezinoj trostrukoj zadaći: naviještanju Božje riječi, slavljenju sakramenata i službi ljubavi. Dokument posebno naglašava odgovornost biskupa za službu djelatne ljubavi na njihovu području. U tome smislu biskupi imaju obvezu snažnije, osobito u današnje vrijeme, poticati i podupirati karitativne aktivnosti, nadzirati i upravljati radom karitativnih organizacija te, između ostaloga, promicati suradnju i zajedništvo s tijelima drugih biskupija,

osobito siromašnijih, u zemlji i svijetu, kao i podržavati suradnju ekumenskoga oblika.

Biskupi su upoznati s plenarnim zasjedanjem Vijeća europskih biskupskih konferencija koje je od 3. do 6. listopada 2013. održano u Bratislavi u prigodi 1150. obljetnice dolaska svetih Ćirila i Metoda u slovačke krajeve. Glavna tema zasjedanja bila je «Bog i država. Europa između laičnosti i laicizma». Na temelju istraživanja provedenog među biskupskim konferencijama koje je obuhvatilo različita područja života u pojedinim zemljama istaknuto je kako se u različitim područjima društvenoga života često primjećuje upletanje određenog sekularizma i pokušaj da se stvori isključivo negativna slika o Crkvi i vjeri. Crkva ne smije na to odgovoriti zatvaranjem i pretvoriti se u tvrđavu u Europi. Bez obzira na to što se događa, kršćani imaju jasan identitet utemeljen na njihovoj vjeri koja je živa i koja budi nadu. U raspravi su europski biskupi definirali pojedina prioritetna područja koja trebaju jasno promišljanje Crkve: pitanje odgoja, pastoral mladih, tema obiteljskog pastoralara i brige za obitelj kao i tema nezaposlenosti, osobito među mladima.

O djelovanju Hrvatskoga katoličkog sveučilišta detaljnije je izložio rektor Željko Tannjić. Na HKS-u je trenutno upisano 310 studenata na tri studija: povijesti, psihologije i sociologije. U pripremi je pokretanje novih studijskih programa, studija komunikologije te studija sestrinstva i primaljstva. Budući da je HKS osnovan pod pokroviteljstvom HBK-a, predloženi su neki novi vidovi suradnje kroz angažiranje HKS-a za provođenje nekih projekata HBK-a kao i povezivanje između katoličkih osnovnih škola, gimnazija i sveučilišta.

Biskupi su dali potporu europskoj građanskoj inicijativi «One of Us» («Jedan od nas») kojom se želi unutar nadležnosti Europske Unije pravno zaštititi dostojanstvo i integritet ljudskih zametaka (embrija) te zabraniti financiranje aktivnosti koje uzrokuju njihovo uništavanje. Hrvatski biskupi stoga potiču vjernike da se do 1. studenoga pridru-

že ovoj inicijativi i daju svoj potpis putem mrežne stranice *www.oneofus.eu/hr* ili na za to predviđenim obrascima.

Nadamo se da će se uskoro provesti referendum o ustavnoj definiciji braka kao životnoj zajednici žene i muškarca, kako je to zahitijevao veliki broj građana koji su dali svoj potpis inicijativi za provođenje referenduma.

Predsjednici i voditelji pojedinih komisija, vijeća, odbora i ustanova HBK-a podnijeli su izvješća o svojem području djelovanja. Određeni su izaslanici HBK-a na zasjedanjima drugih biskupskih konferencija u 2014. godini. Ulaskom Hrvatske u Europsku Uniju stekla je Hrvatska biskupska konferencija pravo imenovati svojega punopravnog izaslanika pri Vijeću biskupskih konferencija zemalja Europske Unije (COMECE). Tijekom hrvatskih pregovora za pristupanje EU-u HBK je pri tome vijeću imao izaslanika u svojstvu promatrača. Na zasjedanju je za izaslanika HBK-a pri COMECE-u izabran kardinal Josip Bozanić, a za zamjenika bjelovarsko-križevački biskup Vjekoslav Huzjak.

Članovi HBK-a pohodili su grob bl. Alojzija Stepinca u zagrebačkoj katedrali. Ondje su zajedno s bogoslovima Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu imali službu riječi. Prigodni nagovor izrekao je varaždinski biskup Josip Mrzljak koji se prisjetio svojih osobnih susreta s blaženikom.

Na plenumu je dogovoren i kalendar plenarnih zasjedanja i važnijih susreta u idućoj godini. Izvanredno zasjedanje HBK-a održat će se 27. siječnja 2014. Zajednička sjednica biskupa iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine bit će 24. veljače 2014. u Banjoj Luci. Proljetno plenarno zasjedanje HBK-a na programu je od 13. do 15. svibnja 2014, a 2. lipnja 2014. bit će susret s redovničkim poglavarijama. Jesensko plenarno zasjedanje HBK-a održat će se od 21. do 23. listopada. U 2014. godini održat će se Nacionalni susret hrvatske katoličke mladeži 26. i 27. travnja u Dubrovniku.

Zagreb, 18. listopada 2013.

Tajništvo HBK

VLČ. MARKO ĐURIN IMENOVAN VICEREKTOROM PAPINSKOG HRVATSKOG ZAVODA SV. JERONIMA

Predsjednik Biskupske komisije za Papinski hrvatski Zavod sv. Jeronima u ak. godini 2013./2014., šibenski biskup mons. Ante Ivas imenovao je svećenika Marka Đurina vicerektorom Zavoda sv. Jeronima.

Vlč. Marko Đurin, iz župe Remetinec u Varaždinskoj biskupiji, sin Rudolfa i Božene Đurin, rodio se u Varaždinu 1985. godine. Osmogodišnju školu pohađao je u Remetincu (1991.-1995.) i potom u Novome Marofu (1995.-1999.). Srednju školu završio je u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji s pravom javnosti u Zagrebu na Šalati, gdje je i maturirao (1999.-2003.). Iste godine stupio je u Bogoslovno sjemenište u Zagrebu kao kandidat za svećeništvo Varaždinske bisku-

pije. Filozofsko-teološki studij završio je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu (2003. - 2009.). Svećenički red podijelio mu je varaždinski biskup mons. Josip Mrzljak u Varaždinskoj katedrali 14. lipnja 2009. godine. Službu tajnika varaždinskoga biskupa vršio je od 2008. do 2012. godine. Od jeseni 2012. godine član je Papinskoga hrvatskog Zavoda sv. Jeronima. Studira teologiju braka i obitelji na Papinskome Institutu Ivan Pavao II. na Papinskome Lateranskom sveučilištu. Službu zavodskoga vice-rektora vlč. Đurin preuzet će na svetkovinu Svih Svetih 1. studenoga 2013. godine.

Zagreb, 29. listopada 2013.

Tiskovni ured HBK

ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA

Broj: 880/2013.

Krak, 26. studenog 2013.

**BISKUPOVO PISMO
PRIGODOM OTVARANJA BISKUPIJSKOG PROCESA
ZA BEATIFIKACIJU I KANONIZACIJU
SLUGE BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA**

Braćo svećenici i redovnici,
sestre redovnice!
Draga braćo i sestre!

Zaključili smo Godinu vjere u kojoj nas je Crkva pozvala da obnovimo svoju vjeru i da je svjedočimo u svagdašnjem životu. Među odlukama koje smo donijeli u Godini vjere, sigurno se ističe ona čiji temelji sežu u davnu 1920. godinu: odluka je to o početku procesa za beatifikaciju i kanonizaciju Sluge Božjega krčkog biskupa Antuna Mahnića, koji je preminuo na glasu svetosti u Zagrebu, 14. prosinca 1920.

Našoj je biskupiji Bog darovao milost i radost da se u subotu 14. prosinca o. g., kada se spominjemo 93. obljetnice njegove smrti, otvori službeni postupak za proglašenje blaženim i svetim spomenutoga Sluge Božjega Antuna Mahnića, revnog pastira duša, primjera založenog kršćanskog života, oca Hrvatskog katoličkog pokreta, odgojitelja mladih i svih generacija, branitelja vjere.

Tog će se dana, nakon što su obavljani pripremni radovi, otvoriti Postupak za njegovo proglašenje blaženim i svetim te ću tim činom ustanoviti biskupijsko Sudište i Vijeće stručnjaka u povijesti i arhivistici koji će pod mojim vodstvom provesti potreban službeni postupak da bi se utvrdilo kako je biskup Mahnić na herojski način i u izvanrednom stupnju živio kreposti vjere, nade i ljubavi i sve druge kršćanske kreposti, napose one stožerne: jakost, pravednost, razboritost i umjerenost te da je on osoba uzorna i sveta života koju svaki kršćanin može nasljedovati, štovati i njegovom se zagovoru utjecati.

Naša će Krčka biskupija tako, u svojoj dugoj povijesti, po prvi puta voditi kanonski postupak za proglašenje blaženim i svetim jednog svog vjernika - pastira!

Moramo biti danas svjesni da zatvaranjem Godine vjere naš trud oko osobnog vjerskog rasta ne prestaje, već smo i dalje pozvani, u svjetlu vjere te vremena i izazova današnjice koji od nas traže jasan i nepodijeljen odgovor, truditi se i rasti u svetosti. Svetost je težak ali radostan zadatak svih nas koji smo kršteni, napose u prenošenju Radosne vijesti koju je Krist zapalio u srcima ljudi, te svjedočenju herojskih kreposti u društvu. Sluga Božji biskup Antun Mahnić živeći svetim životom, umirući na glasu svetosti koji se i danas čuje, čovjek je koji je živio od Svjetla Radosne vijesti, uvijek spreman dati odgovor, pomoć i usmjerenje!

Ovim procesom za proglašenje blaženim i svetim biskupa Mahnića nudi nam se primjer kršćanskog života u svim njegovim aspektima. Njegov život i smrt pomažu nam shvatiti da jedino što vrijedi živjeti i daje sigurnost jest ljubav prema Bogu i čovjeku. To nam svjedoče njegova jednostavnost života, duh molitve, ljubav prema bližnjima, prema domovini Hrvatskoj u kojoj je proveo veći dio svog života, skromnost, odricanje, zauzimanje za siromašne i obespravljene, borba za materijalne i duhovne uvjete života dostojna čovjeka. Sve vas, moja braćo i sestre pozivam da se pridružite intenzivnoj molitvi svakog četrnaestog u mjesecu kada obilježavamo Dan Sluge Božjega. Neka vam sličica s njegovim likom i molitvom uvijek bude pri ruci, ponesite je u posjet vašim bli-

žnjima, pa i u bolnice. Neka se molitva Slu-
zi Božjem uzdigne u cijeloj našoj biskupiji.

Pozivam vas da u subotu 14. prosinca o.
g. u 17 sati dođete u našu Katedralu na Eu-
haristijsko slavlje nakon kojeg ćemo
svečano otvoriti biskupijski postupak za

proglašenje blaženim i svetim Sluge Božje-
ga Antuna Mahnića.

U Krku, na svetkovinu Krista Kralja,
24. studenog 2013.

BISKUP:

✠ Valter, v. r.

Prilažemo:

PROGRAM SVEČANOSTI OTVARANJA BISKUPIJSKOG POSTUPKA
ZA PROGLAŠENJE BLAŽENIM I SVETIM SLUGE BOŽJEGA
BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA

– KRK, KATEDRALA, 14. PROSINCA 2013. –

16.15 *Sluga Božji Antun Mahnić, jučer i
danas* – prigodni program.

17.00 Sveta misa povodom 93. obljetnice
smrti Sluge Božjega, koju predvodi
krčki biskup mons. Valter Župan.

Nakon svete mise: Prva svečana sjednica i
otvaranje biskupijskog procesa za
proglašenje blaženim i svetim Sluge
Božjega biskupa Antuna Mahnića.

Broj: 920/2013.

Krk, 12. prosinca 2013.

NOVO PREZBITERSKO VIJEĆE

U smislu kan. 501, § 1 na moj poziv u dopisu ovog Ordinarijata br. 889/2013. od 2. prosinca 2013. izvršeno je glasovanje po izbornim područjima za novo Prezbitersko vijeće Biskupije Krk. Skrutatori su mi zapišnički predali rezultate izbora. U skladu s odredbama *Statuta Prezbiterskog vijeća* od 15. prosinca 2008. i uvažavajući rezultate izbora, ovime s današnjim danom proglašavam novi sastav Prezbiterskog vijeća kojem mandat počinje teći od 15. prosinca 2013.:

Članovi po izboru:*Za 1. izborno područje (otok Krk):*

Anton Valković, župnik u Krku
Ivica Kordić, župnik u Puntu i Staroj Baški
Anton Bozanić, župnik u Omišlju

Za 2. izborno područje (Rab-Pag):

Josip Kosić, župnik u Novalji
Anton Depikolozvane, župnik u Rabu

Za 3. izborno područje (Lošinj-Cres):

Ivan Brnić, župnik u Malom Lošinju i Iloviku
Luka Paljević, župnik u Velom Lošinju

Redovnici:

Fra Diego Deklić OFM, iz samostana na Košljunu

Članovi po službi:

Slavko Zec, generalni vikar
Antun Toljanić, biskupijski ekonom

Članovi po imenovanju:

Enco Rodinis, generalni tajnik HBK
Zvonimir Badurina Dudić, župnik u Poljicima i povjerenik za redovnice

Mandat članovima Prezbiterskog vijeća traje pet godina.

BISKUP:

✠ Valter, v.r.

Broj: 921/2013.

Krk, 12. prosinca 2013.

NOVI ZBOR SAVJETNIKA BISKUPIJE

Prema kan. 502, § 1 iz novoimenovanog Prezbiterskog vijeća imenujem šest članova koji će u sljedećem mandatu od pet godina sačinjavati Zbor savjetnika.

To su sljedeći svećenici:

Anton Valković
Josip Kosić
Ivan Brnić ml.
Slavko Zec

Enco Rodinis
Zvonimir Badurina Dudić

Mandat novim članovima Zbora savjetnika počinje 15. prosinca 2013. S tim danom završava mandat dosadašnjem Zboru savjetnika. Svim dosadašnjim članovima Zbora zahvaljujem na vjernom obavljanju službe.

BISKUP:

✠ Valter, v.r.

Broj: 922/2013.

Krk, 12. prosinca 2013.

BOŽIĆNI SUSRET BOGOSLOVA S BISKUPOM

Uobičajeni božićni susret bogoslova s potpisanim biskupom bit će 27. prosinca 2013. godine

Susret će započeti u 9.30 sati svetom misom koju će biskup slaviti u biskupskoj kapeli. Nakon toga, biskup će se u salonu Biskupskog dvora sastati sa svim bogoslovima. Bude li to netko od njih zaželio, susrest će se i pojedinačno.

Zajednički objed bit će u 12.30 sati. Može se računati da će susret završiti u 15 sati.

Mole se gg. župnici da svoje kandidate obavijeste o ovom susretu te da ih svakako potaknu na sudjelovanje.

BISKUP:

✠ Valter, v. r.

Broj: 923/2013.

Krk, 12. prosinca 2013.

MOLITVENA OSMINA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

I ove godine, kao i proteklih očekujemo da će Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana s ostalim kršćanskim zajednicama izabrati temu i izdati potrebne materijale koji će se koristiti kroz molitvenu osminu za jedinstvo kršćana. Ova osmina se redovito održava od 18. do 25. siječnja. Važnost i potrebu molitve za jedinstvo kršćana, osobito u današnjem svijetu nije potrebno posebno naglašavati i na nju poticati.

Ukoliko je nekim župnicima siječanjsko vrijeme zbog zimskih uvjeta, pastoralne skrbi za više župa ili zbog nekih drugih razloga neprikladno, mogu tu osminu obilježiti i u vremenu od Uzašašća do Duhova.

BISKUP:

✠ Valter, v. r.

Broj: 924/2013.

Krk, 12. prosinca 2013.

GODIŠNJE KLANJANJE PRESVETOM

Niže se donosi raspored godišnjeg svečanog klanjanja za pojedine župe prema danima koje su same župe izabrale.

Oni župnici koji ekskuriraju, te zbog veoma malog broja vjernika nisu u mogućnosti održati takvo svečano klanjanje, neka održavaju barem jedan sat klanjanja u tim župama, ako mogu, i u više navrata.

Banjolzadnja nedjelja listopada
BarbatII. vazmena nedjelja
Baška misijska nedjelja
Bašć. DragaI. nedjelja svibnja
Belej.....I. nedjelja svibnja
BeliV. korizmena nedjelja

Cres Maslinska nedj., Veliki Ponedjeljak	Novalja II. nedjelja došašća
Ćunski Tijelovo	Njivice Misijaska nedjelja
Dobrinj zadnja nedjelja travnja	Omišalj Krist Kralj
Dragozetići Maslinska nedjelja	Orlec Tijelovo
Dubašnica IV. korizmena nedjelja	Osor III. nedjelja rujna
Garica I. nedjelja listopada	Polje Krist Kralj
Kampor Bijela nedjelja	Poljica I. nedjelja studenog
Kornić Krist Kralj	Punat Misijaska nedjelja
Kras zadnja nedjelja lipnja	Punta Križa Tijelovo
Krk Maslinska nedj., Veliki Ponedjeljak	Rab II. nedjelja listopada
Linardići IV. nedjelja listopada	Supetarska Draga III. nedjelja svibnja
Lopar III. nedjelja listopada	Susak Tijelovo
Lubenice zadnja nedjelja rujna	Sv. Vid I. nedjelja listopada
Lun III. nedjelja lipnja	Ustrine I nedjelja listopada
Mali Lošinj Cvjetnica, Vel. Ponedjeljak	Valun zadnja nedjelja travnja
Martinšćica III. vazmena nedjelja	Veli Lošinj Cvjetnica, Vel. Ponedjeljak
Mundanije Krist Kralj	Vrbnik I nedjelja studenog
Nerezine Maslinska nedjelja	Vrh zadnja nedjelja listopada

BISKUP:

✠ Valter, v. r.

Broj: 925/2013.

Krk, 12. prosinca 2013.

MISE «PRO FAMILIA ET IUVENTUTE»

Donosimo kalendar slavljenja sv. misa u 2014. godini koji se odnosi na molitveno djelo: «Pro familia et iuventute». U to su djelo uključeni naši dijecezanski svećenici i samostani redovnika na području naše bis-

kupije. Neka svatko unese u svoju knjigu misnih intencija ovu nakanu na određeni dan, a župnici neka prethodne nedjelje upozore vjernike na ovu molitvenu nakanu i pozovu ih na sudjelovanje.

I. RASPORED SVETIH MISA NA SUBOTE

Siječanj

04. Badurina Anđelko i Zubović Robert
11. Badurina Dudić Zvonimir i Dašek Marin
18. Bandera Josip i Vidas Josip
25. Barbiš Anton i oo. Trećoreci Krk

Veljača

01. Barbiš Marinko i oo. Franjevci Košljun
08. Boras Krunoslav i oo. Trećoreci Porat
15. Bozanić Anton i oo. Trećoreci Glavotok
22. Brnić Ivan ml. i oo. Konventualci Cres

Ožujak

01. Brnić Ivan st. i oo. Franjevci Kampo
08. Brozić Frane i oo. Karmelićani Krk
15. Buić Ivan i oo. Trećoreci Martinšćica
22. Crnović Tomislav i Debelić Ivan
29. Dabo Bogumil i Dajčman Krešimir

Travanj

05. Seršić Zvonimir i Krajnović Kristijan
12. Dabo Boris i Guszak Milivoj
26. Depikolozvine Andrija i Španjić Silvio

Svibanj

03. Depikolozvine Anton
10. Deželić Dinko
17. Ilijić Nikola
24. Ilijić Saša
31. Jursić Ivan

Lipanj

07. Hendrih Marin
14. Justinić Dinko
21. Katunar Ivan
28. Katunar Ivica

Srpanj

05. Kirinčić Vedran
12. Kordić Ivan
19. Kordić Petar
26. Kosić Josip

Kolovoz

02. Kosić Marijan
09. Volarić Božidar
16. Kučić Renato
23. Ljubičić Drago
30. Martinčić Vjekoslav

Rujan

06. Milovčić Ivan
13. Mrakovčić Božidar
20. Valković Anton
27. Paljević Luka

Listopad

04. Papić Ranko
11. Peranić Anton
18. Plješa Ivan
25. Polonijo Matej

Studeni

15. Rodinis Enco
22. Radić Nikola
29. Sudac Zlatko

Prosinac

06. Šuljić Anton
13. Tamarut Anton
20. Debelić Tomislav
27. Žic Mate

II. RASPORED SVETIH MISA NA MARIJINE BLAGDANE

01.01. N. God. Sv. Bogorodica
– Mons. Valter Župan, biskup

11.02. Gospa Lurdska
– Toljanić Anton

25.03. Blagovijest
– Turčić Anton

16.07. BDM od Karmela
– Turčić Ivan

05.08. Gospa Snježna
– Mrakovčić Mladen

15.08. Velika Gospa
– Valković Jerko

08.09. Mala Gospa
– Velčić Franjo

15.09. Gospa Žalosna
– Vitezić Franjo

07.10. BDM od sv. Krunice
– Zazinović Anton

21.11. Prikazanje BDM
– Zec Anton

08.12. Bezgrešno začće BDM
– Zec Slavko

BISKUP:

✠ Valter, v. r.

Broj: 926/2013.

Krk, 12. prosinca 2013.

SUSRET MLADIH SVEĆENIKA S BISKUPOM

– KRK, 5. VELJAČE 2014. –

Budući da se zbog permanentne formacije svećenika zaređenih u posljednjih 10 godina, održane u Lovranu 18. i 19. studenog, nije održao susret istih svećenika s o. Biskupom, planiran za 20. studenog o. g., ovdje određujem novi termin susreta.

Svećenici zaređeni u posljednjih 10 godina tako će se s Biskupom susresti u srijedu 5. veljače 2014. s početkom u 9.30 sati.

Molimo prezbitere kojih se ovo tiče da tako planiraju svoje vrijeme i pastoralne aktivnosti kako bi neizostavno i u cijelosti sudjelovali na ovome susretu.

BISKUP:

✠ Valter, v.r.

Broj: 927/2013.

Krk, 12. prosinca 2013.

SLAVLJE SVETE KRIZME U ŽUPAMA VRBNIČKOG DEKANATA

Slavlje svete Krizme u župama **BAŠKA** i **BAŠĆANSKA DRAGA** bit će na prvu nedjelju Korizme, **9. ožujka 2014.** U tjednu prije toga roditelji i kumovi krizmanika Baške i Bašćanske Drage imat će zajednički susret s Biskupom u Baški u dan i sat koji će tamošnji župnici prije dogovoriti s o. Biskupom.

Slavlje svete Krizme u župama **VRBNIK** i **GARICA** bit će na Vazmeni ponedjeljak, **21. travnja 2014.** i to u Garici s početkom

u 9 sati, a u Vrbniku s početkom u 11 sati. Susret o. Biskupa s roditeljima i kumovima bit će u tjednu između 6. i 13. travnja, u dan i sat koji će župnici prije dogovoriti s Biskupom. Roditelji krizmanika iz Garice doći će u Vrbnik na zajednički susret s roditeljima vrbničkih krizmanika.

BISKUP:

✠ Valter, v. r.

IZ KATEHETSKOG UREDA

RASPORED ODGOJITELJICA U VJERI I VJEROUČITELJ(ICA)
U PED. I ŠK. GODINI 2013./2014.

I. DJEČJI VRTIĆI

1. «KATARINA FRANKOPAN» KRK

Matični vrtić/PV	Adresa	Telefon/fax	Odgojitelj(ica) u vjeri
Matični vrtić	Istarski prolaz 11, 51500 Krk	(051) 222-887	Vesna Avsec
PV Baška	Zvonimirova 120, 51523 Baška	(051) 856-085	Barbara Matanić
PV Malinska	Novo naselje 7, 51511 Malinska	(051) 859-123	Pavao Barbiš
PV Vrbnik	Retec 5, 51516 Vrbnik	(051) 857-131	Pavao Barbiš
PV Vrh	Vrh, 51500 Krk	(051) 865-166	S. Nada Žužić

2. «LASTAVICA» PUNAT

Matični vrtić/PV	Adresa	Telefon/fax	Odgojiteljica u vjeri
Matični vrtić	I. G. Kovačića 81, 51520 Punat	(051) 854-295	Veronika Kremenić Renata Klepac

3. «GIRICE» CRES

Matični vrtić/PV	Adresa	Telefon/fax	Odgojiteljica u vjeri
Matični vrtić	Šetalište 20. aprila 54, 51517 Cres	(051) 571-237	Josipa Jadrošić Toić Mirjana Koljevina Gabrijela Krizmanić

4. «CVRČAK» MALI LOŠINJ

Matični vrtić/PV	Adresa	Telefon/fax	Odgojiteljica u vjeri
Matični vrtić	Kalvarija bb, 51550 Mali Lošinj	(051) 232-031	Ana Begić S. Josipa (Ivana) Perić
PV Veli Lošinj	VI. Nazora 41B, 51551 Veli Lošinj	(051) 236-137	S. Josipa (Ivana) Perić
PV Nerezine	Vladimira Gortana 51554 Nerezine	(051) 237-355	Đurđica Crneković

5. «PAHULJICA» RAB

Matični vrtić/PV	Adresa	Telefon/fax	Odgojiteljica u vjeri
Matični vrtić	Palit 135a, 51280 Rab	(051) 724-224	Franka Perić Mirjana Drčec
PV Supetarska Draga	Supetarska Draga bb, 51280 Rab	091 6445205	Tea Vosnik

6. «CARIĆ» NOVALJA

Matični vrtić/PV	Adresa	Telefon/fax	Odgovornost u vjeri
Matični vrtić	Zeleni put bb 53291 Novalja	(053) 662-269	Ivanka Peranić

II. OSNOVNE ŠKOLE

1. «A.G. MATOŠ» NOVALJA

Matična škola/PŠ	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
Matična škola	Slatinska bb, 53291 Novalja	(053) 661-337	Dragan Baričević Vlč. Marijan Kosić Vlč. Ranko Papić Ivanka Peranić
PŠ Lun	Lun, 53294 Lun	(053) 665-005	Vlč. Marijan Kosić
PŠ Jakišnica	Jakišnica, 53294 Lun	(053) 668-404	Vlč. Marijan Kosić

2. «FRAN KRSTO FRANKOPAN» KRK

Matična škola/PŠ	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
Matična škola	Frankopanska 40, 51500 Krk	(051) 661-920	Vesna Avsec Mirjana Žužić Vlč. Anton Valković
PŠ Baška	Zvonimirova 120, 51523 Baška	(051) 856-811	S. M. Monika (Darinka) Ikić
PŠ Dobrinj	Dobrinj 160, 51514 Dobrinj	(051) 848-220	Katarina Čakarun Krunoslav Čuljat
PŠ Dubašnica	Bogovići, Stipkino 7, 51511 Malinska	(051) 859-151	Elizabeta Crvić Vilma Depikolozvane
PŠ Omišalj	Baječ, 51513 Omišalj	(051) 842-078	Katarina Čakarun
PŠ Punat	Pod topol 18, 51521 Punat	(051) 855-636	Krunoslav Čuljat Martina Jurjević
PŠ Vrbnik	Retec 5, 51516 Vrbnik	(051) 857-085	Slava Petrinović Martina Jurjević
PŠ Vrh	Vrh 43, 51500 Krk	(051) 865-193	Vilma Depikolozvane S. Nada Žužić

3. «FRANE PETRIĆ» CRES

Matična škola/PŠ	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
Matična škola	Šetalište 20. aprila 20, 51517 Cres	(051) 571-211	Dubravka Buničić Ljiljana Filipas (na porodiljnom) Rozana Mužić
PŠ Valun	Valun, 51557 Cres		Ljiljana Filipas (na porodiljnom) Rozana Mužić

4. «IVAN RABLJANIN» RAB

Matična škola/PŠ	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
Matična škola	Banjol 10, 51280 Rab	(051) 777-089	Nathalie Lukačević S. Terezija (Antonia) Pavić Nada Pereza Profaca
PŠ Banjol	Banjol, 51280 Rab	(051) 724-560	Vlč. Marin Hendrih
PŠ Barbat	Barbat, 51280 Rab	(051) 721-077	Nada Pereza Profaca
PŠ Kampor	Kampor 108, 51280 Rab	(051) 776-341	Nathalie Lukačević
PŠ Lopar	Lopar, 51281 Lopar	(051) 775-110	Vlč. Frane Brozić
PŠ Mundanije	Mundanije, 51280 Rab	(051) 771-343	Nathalie Lukačević
PŠ Sup. Draga	Sup. Draga, 51280 Rab	(051) 776-163	Nathalie Lukačević

5. «MARIO MARTINOLIĆ» MALI LOŠINJ

Matična škola/PŠ	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
Matična škola	Omladinska, 51550 Mali Lošinj	(051) 231-153	S. Ivanka Crnčan Vlč. Josip Vidas Marko Karčić
PŠ Ilovik	Ilovik, 51552 Mali Lošinj	(051) 235-914	Vlč. Josip Vidas
PŠ Nerezine	VI. Gortana, 51554 Nerezine	(051) 237-354	Vlč. Silvio Španjić
PŠ Susak	Susak, 51561 Susak	(051) 239-103	Dragan Zrnić
PŠ Unije	Unije 199, 51562 Unije	(051) 235-709	Dragan Zrnić
PŠ Veli Lošinj	Vladimira Nazora 42, 51551 Veli Lošinj	(051) 236-278	Mr. sc. Luka Paljević

III. SREDNJE ŠKOLE

1. «AMBROZ HARAČIĆ» MALI LOŠINJ

Matična škola/PŠ	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
Matična škola	Omladinska 10, 51550 Mali Lošinj	(051) 231-101	S. Branka Plenča Ljiljana Filipas (na porodiljnom)
PŠ Cres	Šetalište 20. aprila 56, 51557 Cres	(051) 571-006	Ljiljana Filipas (na porodiljnom) Rozana Mužić

2. «HRVATSKI KRALJ ZVONIMIR» KRK

Srednja škola	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
SŠ Hrvatski kralj Zvonimir	Vinogradska 3, 51500 Krk	(051) 221-400	Mr. sc. Anton Peranić Slava Petrinović

3. «MARK-ANTUN DE DOMINIS» RAB

Srednja škola	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
Mark-Antun de Dominis	Banjol 11, 51280 Rab	(051) 724-179	Vlč. Marin Hendrih

IV. POSEBNE USTANOVE

1. CENTAR ODGOJA I OBRAZOVANJA MALI LOŠINJ

Centar odgoja i obrazovanja	Adresa	Tel.	Vjeroučitelj/ica
Centar odgoja i obrazovanja	Zagrebačka 16 51550 Mali Lošinj	(051) 231-078	Ilija Mikić

KATEHETSKA ZIMSKA ŠKOLA

Nacionalni katehetski ured Hrvatske biskupske konferencije, u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa RH i Agencijom za odgoj i obrazovanje, organizira Katehetsku zimsku školu za vjeroučitelje osnovnih škola koja će se održati od 8. do 10. siječnja 2014. godine u Zagrebu, u pros-

torijama Međubiskupijskog sjemeništa, Voćarska cesta 106, Zagreb.

Zainteresirani vjeroučitelji trebaju se prijaviti osobno putem interneta na web stranici: www.ettaedu.eu

Anton Peranić, predstojnik

IZ POSTULATURE SLUGE BOŽJEGA ANTUNA MAHNIĆA

Broj: 07/2013.

Krk, 7. listopada 2013.

DAN SLUGE BOŽJEGA ANTUNA MAHNIĆA

Poštovani!

U vidu molitvene podrške za započeti proces beatifikacije i kanonizacije Sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića, ali i buđenja pobožnosti i kulta prema Sluzi Božjemu, javljam Vam da Postulatura želi obilježiti **svaki 14. dan u mjesecu: danom Sluge Božjega**.

Toga će se dana slaviti sveta misa u Katedrali, nakon koje će se prisutni vjernici uputiti prema grob Sluge Božjega na molitvu.

Zamolio bih Vas da razglasite među vjernicima u svojim župama ovaj događaj, neka se odazovu i, ukoliko mogu, dođu u Katedralu. Na poseban način potaknite vjernike otoka Krka. Također, neka se toga dana u svim župama naše biskupije pri kraju svete mise moli molitva za proglašenje svetim

Sluge Božjega. Od velike je važnosti da razvijemo duh molitve i traženje zagovora Sluge Božjega čije plodove rada danas uživa naša biskupija.

Tiskana je sličica s likom Sluge Božjega i molitvom koju Vas molim da podijelite vjernicima, ali neka se nađu i u crkvi na adekvatnom mjestu kako bi ih vjernici mogli uzimati tijekom cijele godine. Tiskano je dovoljno komada. Sličice su podijeljene prigodom biskupijskog hodočašća na Trsat. Kad Vam ponestane, slobodno se obratite da Vam ih još pošaljem.

Svečano centralno slavlje biti će kao i svake godine, 14. prosinca.

Unaprijed zahvaljujem na zajedničkom trudu i pomoći te Vas pozdravljam.

Saša Ilić, postulator

DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI

O. BISKUP JE:

Rujan

9. primio u posjet slikaricu gđu. Božicu Gršković, autoricu križnog puta u Risiki, u pratnji mons. Nikole Radića;
10. sastao se sa Biskupijskim povjerenstvom za obiteljski pastoral;
11. primio u radni posjet delegaciju Grada Mali Lošinj;
12. na Košljunu sudjelovao kod ekshumacije tijela sluge Božjega Ive Perana i predvodio sa Službom riječi obred prijenosa tijela u novu grobnicu u samostanskoj crkvi na Košljunu;
14. povodom blagdana Svetoga Križa slavio svetu misu za Milosrdne sestre Svetoga Križa u Krku;
 - na Košljunu slavio svetu misu uz brojno sudjelovanje vjernika, svećenika i redovnika povodom «Dana sluge Božjega Ivana Perana»;
 - u Cresu podijelio sveto krštenje Frani Jedretiću, 4. djetetu Ivane i Darija Jedretića;
15. obavio pastirski pohod župa Dragozetići i Beli s podjelom svete potvrde u Belom;
16. sudjelovao na Teološko pastoralnom tjednu u Rijeci;
17. primio u posjet novoimenovanog gvardijana oo. Trećoredaca u Krku o. Antuna Badurinu;
20. u Risiki svečano blagoslovio novopostavljeni križni put;
21. na Gorici kod Baške misio za sudionike drugog biskupijskog hodočašća mladih na Goricu;
22. u katedrali u Krku zaredio za svećenika vlč. Milivoja Guszaka;
25. na predbračnom tečaju održao predavanje o sakramentu ženidbe;
28. sudjelovao u Puli na beatifikaciji svećenika Miroslava Bulešića;

29. u Malom Lošinju sudjelovao na proslavi 70. obljetnice misništva mons. Maria Cozulicha;
 - izvršio pastirski pohod župe Predošćica;

Listopad

1. sudjelovao na otvorenju akademske godine na Teologiji u Rijeci i propovijedao na misi;
 - u Zagrebu sudjelovao na svečanoj koncelebraciji povodom 50. obljetnice Glasa Koncila kao i na prigodnoj akademiji;
4. slavio svetu misu i propovijedao u crkvi oo. Franjevaca u Krku;
5. u okviru pastirskog pohoda župi Valun susreo se sa vjeroučenicima, krizmanicama te s njihovim roditeljima i kumovima kao i sa Župskim pastoralnim i Ekonomskim vijećem;
6. u Valunu slavio svetu misu, podijelio sakrament sv. potvrde, predvodio molitve za pokojne na mjesnom groblju i završio pastirski pohod te župe;
7. u Malom Lošinju susreo se s tamošnjim svećenicima;
9. susreo se u Novalji s krizmanicima, njihovim roditeljima i kumovima te slavio svetu misu u župnoj crkvi;
10. u Lunu se susreo s krizmanicima, njihovim roditeljima i kumovima te slavio svetu misu;
11. u Benediktinskom samostanu u Rabu predvodio obred monaškog posvećenja s. Marije Danijele Dropulja;
13. predvodio biskupijsko hodočašće Majci Božjoj Trsatskoj;
16. – 18. sudjelovao u Zagrebu na 47. plenarnom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije;
19. na Obiteljskoj školi za Riječku metropoliju u Lovranu obratio se sudionicima škole;

- u Lunu u slavlju svete mise podijelio sakrament svete potvrde;
- 20. u Novalji u slavlju svete mise podijelio sakrament svete potvrde;
- 21. započeo pastirski pohod župe Cres;
- 23. moderirao plenarni jesenski svećenički sastanak u Krku;
 - navečer održao u Krku vjeronauk za odrasle;
- 27. završio pastirski pohod župe Cres s podjelom sv. krizme;

Studeni

1. u katedrali predvodio svečano misno slavlje;
2. u katedrali predvodio misno slavlje za pokojne;
3. izvršio pastirski pohod župe Lubenice;
4. u katedrali misio za pokojne biskupe i svećenike;
- 8 – 10. izvršio pastirski pohod župa Orlec i Vrana;
10. podijelio sakrament sv. potvrde u Vrani i Orlecu i završio pastirski pohod;
12. u Zagrebu otvorio simpozij na temu *Preventivni i kurativni aspekti očuvanja braka i obitelji u Hrvatskoj* u sklopu devetog Međureligijskog susreta visokih predstavnika vjerskih zajednica u R Hrvatskoj;
13. u Zagrebu održao sastanak sa nad/biskupijskim povjerenicima za pastoral braka i obitelji;
 - predsjedao sjednici Vijeća HBK za obitelj i život;
- 15 – 17. izvršio pastirski pohod župa Stivan i Martinšćica;
17. završio pastirski pohod u tim župama s podjelom sv. krizme u Martinšćici;
19. u Lovranu održao predavanje o dijecezanskoj duhovnosti svećenicima na permanentnom obrazovanju, misio i propovijedao;
21. na svetkovinu sv. Mavra, zaštitnika Porečke biskupije u Poreču predvodio svečanu misu i propovijedao;

- navečer, u crkvi Majke Božje od Zdravlja u Krku, misio i propovijedao;
- 24. u katedrali svečanom misom zaključio Godinu vjere;
- 25. u Rijeci sudjelovao na sastanku biskupa Riječke metropolije;
 - sudjelovao na sastanku o definiranju organizacijskog odbora za održavanje drugog Nacionalnog susreta hrv. kat. obitelji 2015. godine, te na sastanku Metropolitanskog odbora za održavanje Obiteljske škole Riječke metropolije;
- 27. sudjelovao u Hrvatskom Saboru na okruglom stolu za referendum o ustavnoj definiciji braka;
 - navečer, u Velom Lošinju sudjelovao na biskupijskom susretu redovnica, misio i propovijedao;

Prosinač

1. u Ćunskom, u «Betaniji», posjetio djecu, članove župskog zbora «Kapljice» koje su tamo bile na duhovnoj obnovi;
 - u Malom Lošinju, za vrijeme župske mise, podijelio sveto krštenje Ivanu Pavlu, 6. djetetu Mikić Ilije i Ružice, Tamari Ingrid, 3. djetetu Pahljina Hernandez Borisa i Mirjam, i Mihaelu, 2. djetetu Ovcin Daria i Sanje;
3. prisustvovao, s članovima Zbora konzultora i Ekonomskog vijeća, prezentaciji planiranja biskupijskog dobra na Mataldi (Punta Križa);
4. posjetio u Njivicama svećenike omišaljškog i vrbničkog dekanata na dekanatskom susretu;
 - sudjelovao na godišnjem sastanku voditelja župskih Caritasa Biskupije Krk;
 - održao vjeronauk za odrasle;
6. posjetio u Svetom Jakovu Službenice Srca I. i M.;
 - susreo se u «Betaniji» u Ćunskom sa grupom djevojaka na duhovnoj obnovi.

SVEĆENICI

MONS. ZVONIMIR SERŠIĆ imenovan Kapelanom Njegove Svetosti.

Državno tajništvo dana 9. rujna 2013. godine obavijestilo je tadašnjeg Generalnog sekretara Biskupske sinode nadbiskupa Nikolu Eterovića da je Sveti Otac Franjo podijelio naslov Kapelana Njegove Svetosti našem svećeniku Zvonimiru Seršiću. Prečasni Zvonimir je 23. rujna o tome obavijestio krčkog biskupa.

Radujemo se ovom odlikovanju koje je ujedno i priznanje za požrtvovan višegodišnji rad našeg svećenika u Biskupskoj sinodi. Novom Monsinjoru upućujemo naše čestitke!

PREČ. MONS. IVAN BRNIĆ, župnik i dekan u M. Lošinju, imenovan je i župnikom Ilovika.

VLČ. IVAN DEBELIĆ razriješen je službe župnika Ilovika i Unija i župskog vikara u Malom Lošinju, a imenovan je župnikom Mundanija i župskim vikarom u Rabu.

VLČ. MARIN HENDRIH razriješen je službe župnika u Mundanijama.

VLČ. MARIJAN KOSIĆ razriješen je službe župskog vikara u Novalji.

VLČ. SILVIO ŠPANJIĆ, župnik Ćunskog i župni vikar u Malom Lošinju, imenovan je i župnikom Unija.

ĐAKONSKO REĐENJE

Javljam da će naš bogoslov Denis Žuškin na treću nedjelju došašća, 15. prosinca o. g., primiti sveti red đakonata, za vri-

jeme euharistijskog slavlja u župnoj crkvi u Malom Lošinju u 10 sati.

BOŽIĆNO ČESTITANJE BISKUPU

Već dugi niz godina svećenici, redovnici i osobe iz građanskog života, običavaju doći čestitati svome biskupu Božićne blagdane i Novu godinu.

Prigodom ovogodišnjeg Božića svečano čestitanje krčkom biskupu bit će upriličeno u četvrtak, 19. prosinca 2013. u 11.30 sati, u Biskupskom dvoru u Krku.

BLAGDAN NEVINE DJEČICE U KRKU

Na blagdan Nevine dječice, 28. prosinca, Pokret za život Krčke biskupije svake godine zamoli Biskupa da predvodi misno slavlje za život i nerođenu. Misno slavlje ove će godine biskup Valter Župan tako slaviti u Krku, 28. prosinca s početkom u 18

sati. Nakon misnog slavlja bit će prigodno druženje članova Pokreta za život u dvorani Biskupskog dvora.

Župnici neka potaknu vjernike, a posebno članove Pokreta, na sudjelovanje.

TEOLOŠKO – PASTORALNI TJEDAN ZA SVEĆENIKE

Obavještavamo svećenike da će se Teološko – pastoralni tjedan u Zagrebu održati od 28. do 30. siječnja 2014. godine. Raspo-

red će biti naknadno objavljen. Već sada pozivamo svećenike da predvide sudjelovanje na ovom Tjednu.

ISPRAVAK

U *Službenom vjesniku Biskupije Krk* broj 5/2013., na str. 119., objavljen je popis svećenika na duhovnim vježbama. U popisu svećenika koji su sudjelovali na duhovnim vježbama na Košljunu u prvom turnusu, od

27. do 30. kolovoza 2013., greškom je izostavljen naš svećenik vlč. Anton Tamarut. Ovim putem potvrđujemo njegovo sudjelovanje te mu se ispričavamo.

SVEĆENIČKO REĐENJE U KRČKOJ KATEDRALI

Polaganjem ruku krčkog biskupa i posvetnom molitvom Crkve zaređen je za svećenika Krčke biskupije u nedjelju, 22. rujna, đakon Milivoj Guszak u katedrali Uznesenja Marijina u Krku. U zajedništvu s biskupom koncelebrirali su četrdesetorica svećenika, a skladna i svečana liturgija ređenja ispunila je katedralu mnoštvom vjernika, hodočasnika iz Dubašnice-Malinske, rodne župe ređenika, rodbinom i prijateljima te bogoslovima i ministrantima.

Kroz dijelove liturgijskog slavlja vjernike je vodio i tumačio preč. Franjo Velčić, kancelar. Prije početka slavlja istaknuo je «kako je svako svećeničko ređenje radost za mjesnu Crkvu – biskupiju i posebno za ređenika: za biskupiju jer dobiva još jednog poslanika na njivi Gospodnjoj, a za ređenika jer je dostigao cilj svog odaziva Božjem pozivu. Kao prezbiter ima udjela u svećeništvu i poslanju biskupa i njegov je najbliži suradnik te je pozvan da služi Božjem narodu u povjerenim mu zadacima». Zatim je iznio kratki životopis ređenika: ređenik je sin oca dr. Milivoja i majke Nade rođ. Skomeršić. Rodom je iz Malinske. Malo sjemenište završio je u Zadru, zatim je pri papinskom sveučilištu «Santa Croce» u Rimu stekao prvi

stupanj Bakalaureata u filozofskim studijima. Dvije je godine boravio u Austriji i Njemačkoj na praksi, stječući pastoralna iskustva i učeći strane jezike. Teološki studij i svećeničku formaciju nastavio je u bogoslovnom sjemeništu «Ivan Pavao II» u Rijeci gdje je diplomirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Bogoslovsku praksu vršio je u župi Punit te đakonsku praksu u župi Krk.

Osvrnuvši se na liturgijska čitanja biskup je u homiliji istaknuo okolnosti života proroka Amosa koje nisu bile nimalo lake, a posebno njegovu borbu protiv socijalnih nepravdi, protiv lihvara i korumpiranih moćnika i vlastodržaca te je istaknuo kako su i današnje prilike i vjerska situacija u koje će Bog poslati ređenika upravo iste.

Nadovezao se zatim na evanđelje po Luki i Isusovu prisposobu o nepoštenom upravitelju te istaknuo kako Isus ne daje za primjer njegovu pronevjeru i krađu, nego njegovu brzu snalažljivost. Potaknuo je ređenika da izabere ono što je danas najvažnije: «Danas jedino što vrijedi jest svjedočanstvo i autentičnost života. Ostaje trajno važeća Isusova tvrdnja: «Bit ćete mi svjedoci.» Uvjeti tog autentičnog svjedočanstva su intenzivna molitva i duhovni život te evange-

lizacija i katehizacija.» Biskup je upozorio da svećeništvo nije poput nekog posla koji se čini pod ugovorom ni u okviru radnog vremena. Ukoliko se svećeništvo počne tako shvaćati ono dolazi u opasnost osrednjosti i mlakosti, a zatim klonulosti i pada. Nadalje je istaknuo: «Djelo evangelizacije može i treba biti isključivo posljedica prihvatanja poziva koji Bog upućuje. Božji pak poziv zaokuplja čitavu osobu, svom dušom, svim silama, svom pameću, svim srcem.» Zaključio je istaknuvši primjer apostola Pavla da ga nijedna stvar ne spriječi u obavljanju službe i pozivom da postavši prezbiterom, tj. u prijevodu starješinom, uvijek iznova poput Petra može reći «Eto, mi smo ostavili sve i pošli za tobom.»

Nakon homilije ređenik je iskazao svoju spremnost i obećao poslušnost svom biskupu i njegovim nasljednicima. Središnji dio obreda bilo je polaganje ruku i posvetna mo-

litva, a uslijedili su obredi koje je preč. Velčić protumačio: oblačenje svećeničkog ruha - misnice, pomazanje ruku sv. uljem krizme, predaja kruha i vina te cjelov mira.

Cjelovom mira subraće svećenika, koji su se okupili na ovom slavlju, završio je obred ređenja te se sveta misa nastavila po uobičajenom redu, a u njoj je ređenik po prvi put sudjelovao kao svećenik.

Na kraju mise ređeniku je čestitke u ime župe uputila gđa. Ljiljana Vasilić i zbor djece župe Krk «Kapljice» s pjesmom «Blagoslovljen».

Prije završnog blagoslova biskup je blagoslovio svijeće s naljepnicom znaka Godine vjere koje će se kroz listopadsku pobožnost krunice paliti u svim župama Biskupije. Ove svijeće ponovno će se donijeti u katedralu na svetkovinu Krista Kralja i zaključak Godine vjere.

BISKUPIJSKI SUSRET ODGOJITELJICA U VJERI I VJEROUČITLJA KRČKE BISKUPIJE

U subotu je 19. listopada 2013. u Krku, u dvorani Biskupije, održan susret odgojitelja u vjeri i vjeroučitelja Krčke biskupije u organizaciji Katehetskog ureda Krčke biskupije i Agencije za odgoj i obrazovanje. Tema skupa bila je *Vjera i vjernik pred suvremenim društvenim izazovima*. U prvom dijelu susreta, nakon uvodnog pozdrava predstojnika katehetskog ureda mr. Antona Peranića i molitve koju je predvodila s. Branka Plenča, nazočnima je govorila s. Nela Gašpar, profesorica dogmatske teologije na Teologiji u Rijeci.

Predavanje se odvijalo u kontekstu Godine vjere. Govorilo se o pojavi gnoze u teologiji i filozofiji i tu se predavačica osvrnula na papu Benedikta XVI. Filozofija kao da je zaboravila pitanje o Bogu. To pitanje skoro više nema racionalnu dimenziju. Ono kao da ostaje po strani. Današnja teologija je isto tako u napasti da ostavlja pitanje o Bogu po

strani i da se prilagodi onome što je danas «in». Papa će zaključiti da teologija time nije ispunila svoje poslanje. Vjeroučitelji u školama, predavači na teološkim fakultetima i svi ostali koji su pozvani naviještati Evanđelje, nekada kao da nisu svjesni onoga što jesu i što bi trebali biti.

Potrebno je naglasiti da vjera uistinu donosi radost. Stoga je potrebna ta iskustvena dimenzija vjere. Vjeru se ne može pojmiti samo kao sadržaj nego je ona odnos s osobom. Vjerovati se može samo onome za koga znam da mi želi dobro. Stoga je potrebno iskustveno uvjerenje da nam Bog uistinu želi dobro. Postavlja se pitanje: zašto Godina vjere? Ona se prvenstveno tiče navjestitelja. Walter Kasper će reći kako je problem što se deklariramo kao vjeroučitelji, svećenici, redovnici itd., a često puta odišemo ateističkim ili agnostičkim stavom.

Ivan Pavao II. u apostolskoj pobudnici *Crkva u Europi* reći će: «*U Europi se osjeća potreba za novim navještajem vjere osobama koje su već krštene jer mnogi kršćenici žive kao da Krist ne postoji, premda ponavljaju geste i znakove vjere u bogoslužnim činima, ali s tim ne ide ukorak njihovo prijanje uz Isusa kao osobu. Veliku njihovu vjersku sigurnost zamijenio je neodređeni vjerski osjećaj. Šire se različiti oblici agnosticizma i praktičnog ateizma među kršćanima koji produbljuju jaz između vjere i života. Imanentistički humanizam postao je sastavnica svakodnevnog života kršćana. Sekularističko tumačenje kršćanske vjere nagrizi kršćansko ćudoređe. Velike vrijednosti koje su nadahnjivale europsku kulturu odijeljene su od Evanđelja i tako izgubivši svoju dušu utiru put brojnim zastranjenjima*». Dakle, godina vjere je radi kršćana.

Za vjeroučitelje je od bitne važnosti da imaju osobni odnos s Isusom Kristom. Osobni susret i odnos s Kristom čini preobrazbu. O Bogu se može govoriti, ali malo je koristi od toga ako se nije doživjelo iskustvo susreta s Njime. Ako čovjek izvanjski živi svoj susret s Bogom, samim time će postati navjestitelj i tada neće biti potrebne mnoge riječi. Walter Kasper će reći kako i sami navjestitelji moraju biti evangelizirani. U središtu Godine vjere je navjestitelj. Navjestitelji nisu samo svećenici i vjeroučitelji. Ovdje je riječ o kršćaninu kao takvom. Problem je što današnji čovjek sebe stavlja u središte i sam sebi stvara boga onakvim kakvim ga on želi. Današnji čovjek rijetko ili površno razmišlja o Bogu i transcenciji, o smislu života, smrti i vječnosti. Čovjek na mjesto ratio-a stavlja iracionalno, na mjesto razuma dolazi osjećaj, instinkt je ispred inte-

lekta, intuicija je ispred refleksije, emotivnost ispred racionalnosti. Čovjek se povodi za trenutnim osjećajem i nagonom, a vjeri često pristupa kao terapeutskom djelovanju, kao nečemu što mu pomaže da dobro funkcionira u društvu.

Walter Kasper će reći kako je cilj Godine vjere da se vratimo izvoru tj. Evanđelju. Treba ponovno krenuti od Krista. To ne znači da treba opet raspravljati o novim metodama, nego treba dobro upoznati cilj pa tek onda odrediti pravi put, a cilj je dovesti čovjeka do Isusa. Čovjeku se mora posvijestiti prvenstvo pitanja o Bogu jer bez toga čovjek gubi svoje dostojanstvo i identitet. U skladu s time, najveće djelo ljubavi i milosrđa koje se čovjeku može učiniti jest navjestiti mu živu riječ Evanđelja.

Nakon predavanja uslijedila je rasprava u kojoj se tema još više produbila, a poslije stanke vjeroučitelji su radili u grupama na temelju aktualnih poruka pape Franje prigodom Međunarodnog simpozija o katehezi i danu kateheta u Rimu u rujnu ove godine.

Pri kraju, prisutnima se obratio i prof. Tomislav Tomasić, viši savjetnik za vjeronauk pri AZZO, upoznavajući ih sa novostima u svezi nove strategije odgoja i obrazovanja, Okvirnog nacionalnog kurikulumuma i predmetnih kurikulumuma, te je dao obavijesti o natjecanjima sa područja vjeronauka, a mr. Anton Peranić kratko je govorio o planu rada Katehetskog ureda. Na kraju radnog dijela susreta prisutne je, u ime mons. Valtera Župana, krčkog biskupa, pozdravio i uputio riječi podrške dr. Slavko Zec, generalni vikar. Skup je završio ugodnim druženjem u opušenom ozračju i zajedničkim ručkom.

Denis Žuškin

JESENSKI PLENARNI SVEĆENIČKI SASTANAK

Redovni plenarni sastanak svećenika krčke biskupije održan je u srijedu, 23. listopada 2013. u dvorani biskupskog ordinarijata u Krku. Mons. Valter Župan moderirao je sastanak na kojem su bili prisutni gotovo svi svećenici krčke biskupije; Anđelko Badurina, Zvonimir Badurina Dudić, Krunoslav Boras, Anton Bozanić, Ivan Brnić ml., Ivan Brnić st., Frane Brozić, Ivan Buić, Tomislav Crnović, Bogumil Dabo, Krešimir Dajčman, Marin Dašek, Ivan Debelić, Tomislav Debelić, Anton Depikolozvane, Dinko Deželić, Marin Hendrih, Nikola Ilijić, Saša Ilijić, Ivan Jursić, Dinko Justinić, Ivan Katunar, Ivica Katunar, Ivan Kordić, Petar Kordić, Josip Kosić, Marijan Kosić, Vjekoslav Martinčić, Ivan Milovčić, Mladen Mrakovčić, Luka Paljević, Ranko Papić, Anton Peranić, Matej Polonijo, Nikola Radić, Anton Tamarut, Antun Toljanić, Anton Turčić, Ivan Turčić, Anton Valković, Franjo Velčić, Franjo Vitezić, Božidar Volarić, Antun Zec, Slavko Zec, Robert Zubović, Mate Žic, Kristijan Krajnović, Silvio Španjić, Josip Vidas, Milivoj Guszak. Prisutni redovnici: franjevci trećoredci: o. Damjan Šešelja i o. Josip Živković, te franjevci OFM o. Stjepan Žužić. Sastanku su prisustvovali svi krčki bogoslovi i trojica franjevačkih novaka.

Pokorničko bogoslužje u krčkoj je katedrali predvodio vlč. Zvonimir Badurina Dudić.

Jesenski sastanak sadržavao je predavanje vlč. mons. Ivana Milovčića koji je izložio strukturu Direktorija za službu i život prezbitera, stavljajući naglasak na treći dio dokumenta. Mons. Milovčić usporedio je novi Direktorij s onim izdanim 1994. apostrofirajući pritom da novi Direktorij bolje odgovara sadašnjem povijesnom trenutku. Kriza svećeničkog poslanja kao posljedica sekularizacije rezultira osjetnim smanjenjem duhovnih zvanja, a s druge pomanjkanjem ili gubitkom osjećaja za

nadnaravnost svećeničkog poslanja. Direktorij želi odgovoriti na pitanja doktrinarne, disciplinske i pastoralne naravi, koja pred svećenike postavlja izazov nove evangelizacije. U tom smislu Direktorij predstavlja svećenicima novi naglasak na kristološku dimenziju prezbiterova identiteta te na svećeničko zajedništvo, prijateljstvo i bratstvo. Struktura Direktorija podijeljena je u tri dijela od kojih prvi dio izlaže identitet prezbitera kojeg resi trojstvena, kristološka, pneumatološka i ekleziološka dimenzija, u čemu važnu ulogu ima svećeničko zajedništvo. U drugom dijelu govori se o svećeničkoj duhovnosti i važnosti molitve u prezbiterovu životu, pastirskoj ljubavi, poslušnosti, propovijedanju, sakramentima, beženstvu (celibatu) te svećeničkom duhu siromaštva. Treće i posljednje poglavlje posvećeno je trajnoj izgradnji prezbitera koja mora biti sustavna, cjelovita i personalizirana. Treće poglavlje predlaže konkretne inicijative koje služe trajnoj izgradnji svećenika s obzirom na njihovu dob i okolnosti u kojima vrše svoju službu.

Govoreći o trećem poglavlju Direktorija i o trajnoj formaciji prezbitera, podcrtava se da integralna formacija prezbitera nije samo «obuka», već ontološka promjena koja obuhvaća totalitet ljudskog bića, dakle cijelu osobu. Taj ontološki zahvat u prezbiteru čini jedino Bog po Duhu Svetom koji daje život. Trajna i integralna formacija prezbitera kao sredstvo posvećenja, u službi je ostvarivanja svrhe svećeničkog poziva, a to je služenje Bogu i Božjem narodu. U tome odgovornost ima sâm prezbiter koji ima pravo i dužnost napredovati u duhovnom i intelektualnom području, s ciljem da može potpunije i odgovarajuće odgovoriti na potrebe povijesnog trenutka. Prezbiteri s biskupom na čelu nose odgovornost u ostvarivanju trajne izgradnje pojedinca i klera jedne dijeceze. Zato je prijeko potrebna suradnja među biskupijama na regionalnoj, nacionalnoj ili široj razini, ali i suradnja s

akademskim i duhovnim centrima. Zaključujući predavanje mons. Milovčić je pojasnio kako Direktorij iznosi stav Crkve o službi i životu prezbitera u naše vrijeme. Utemeljen u tradiciji Crkve, osvjetljen potrebama i izazovima našeg vremena Direktorij je novi poticaj svećenicima na dostojno i zauzeto življenje svog svećeništva. Mogli bismo pomisliti da je prezahtjevan i za to ne ostvariv, ali moramo posvjestiti činjenicu da je i Evanđelje u svojoj zahtjevnosti o postizanju svetosti previsoko postavilo »letvicu« pa ga ne odbacujemo kao neostvarivo. Svrha

dokumenta nije obeshrabriti svećenike nego ih potaknuti na zauzetost i predanje.

Nakon izlaganja mons. Milovčića, uslijedili su interventi svećenika s osvrtnom na prethodno izloženu tematiku, te prijedlozi kako na planu Krčke biskupije poboljšati međusobnu suradnju prezbitera. Svoje intervente su izložili:

Nakon obraćanja biskupa mons. Valtera Župana, prisutnim svećenicima su se obratili povjerenik za pastoral obitelji, vlč. Anton Valković i povjerenik za misije, vlč. Tomislav Debelić.

Milivoj Guszak, tajnik

ŽUPANIJSKO/BISKUPIJSKO STRUČNO VIJEĆE VJEROUČITELJA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

Dana 13. studenog o. g. u OŠ Frane Petrića u Cresu održano je stručno vijeće vjeroučitelja osnovnih i srednjih škola Primorsko – goranske županije/Krčke biskupije, pastoralno područje Krk-Cres-Lošinj u organizaciji Katehetskog ureda Krčke biskupije i voditelja stručnih vijeća Dubravke Buničić i Antona Peranića.

Susret je započeo u 14.30 sati kratkom molitvom nakon koje je uslijedilo izlaganje *Izrada ishoda učenja prema Bloomovoj taksonomiji* u kojem je viši savjetnik za vjeronauk u Agenciji za odgoj i obrazovanje, podružnica Rijeka, prof. Tomislav Tomasić govorio o sadržajima dnevnih priprema za vjeroučitelje. Te pripreme su zapravo mini metodika cijele nastave vjeronauka, a vjeroučitelj treba biti znalac koji ovladava svim metodama nastave, istaknuo je na početku

prof. Tomasić. Jedan od najvećih problema u nastavi vjeronauka je improvizacija. Da bi se to izbjeglo potrebno je koristiti i uvažavati plan i program koji je temeljni preduvjet realizacije ciljeva. Prema Bloomovoj taksonomiji ističe se šest ciljeva ili ishoda učenja, od poznavanja činjenica pa do sinteze. Nakon teoretskih napomena održana je radionica u kojoj su vjeroučitelji izradili ishode učenja prema Bloomovoj taksonomiji te je održana rasprava. Savjetnik Tomasić iznio je novosti iz AZOO, a to su skori nacionalni kurikulum, Hrvatski kvalifikacijski okvir, strategija obrazovanja, nacionalni kompetencijski standard i vjeronaučna olimpijada.

U završnom djelu uslijedile su obavijesti iz Katehetskog ureda koje je skupu predstavio predstojnik ureda mr. Anton Peranić.

Anton Peranić

BISKUPIJSKI SUSRET MLADIH

Vjera u praksi

Nedavno, u jednom usputnom razgovoru s prijateljima otvorilo se dobro pitanje: Kako se prepoznaje vjernik? Krunice i križeve kao modne dodatke odmah smo eliminirali iz znakova prepoznavanja. Virtualni svijet također, bez obzira koliko je prisutan u našim životima. Ignorirali smo i one «vjernike» kojima je uvijek teško, koji pate kad ih se naziva nazadnima i zadrtime, pesimiste koji misle da su rođeni u krivom vremenu, hvalisavce koji uvijek nađu priliku reći koliko, koga i što mole. Onih reda-radi vjernika nismo se ni sjetili.

Vjera je nešto intimno, nešto čime ne mašemo drugima pred nosom i nije prva stvar koju zamijetimo na nekoj osobi. S druge strane, ako se dar i milost vjere shvati ozbiljno - ona zahtijeva angažman, ne trpi mlakost, ali daje vedrinu, puninu i radost duha. A to se ipak vidi. Vjernici bi, dakle, bili sretni ljudi s nogama čvrsto na zemlji i pouzdanjem na nebu. Kako ih prepoznati? Po djelima.

Iza nas je Godina vjere. Pamtit ćemo ju kao punu aktivnosti kojima bi zajednički nazivnik zapravo bila teorija. U marijanskim smo svetištima razmišljali o idealu Marijine vjere, a na Internet-susretima i biskupijskom susretu u Novalji prolazili smo kroz sadržaj Vjeronanja. Međutim, teorija je tek pola posla jer kako kaže sv. Jakov: «Vjera bez djela je mrtva!» (Jak 2, 17)

Upravo je to bila misao vodilja biskupijskog susreta mladih u župi Krk gdje smo se okupili 23. studenog. U prostoru OŠ Fran Krsto Frankopan pozdravili su nas krčki župnik vlč. Anton Valković i povjerenik za mlade vlč. Saša Ilijić. Predstavnici domaćina dosadašnjih susreta prisjetili su se s vlč. Antonom Peranićem zadnjeg susreta održanog 2007. u Krku, te Malog Lošinja, Dubašnice, Punta, Raba, Cresa i Novalje. Dodijeljene su i nagrade mladima koji su aktivno

sudjelovali u kvizu o otoku i gradu Krku. O vjeri u praksi progovorili su članovi udruge Hrvatsko nadzemlje koji organiziraju vjeronaučne susrete za mlade grada Splita odakle dolaze. Kroz svoje filmiće, skečeve i svjedočanstva podsjetili su nas na važnost molitve, pouzdanje u Božju volju, aktivno sudjelovanje u sakramentima i djelatnu vjeru svaki dan.

Usljedilo je pokorničko bogoslužje i ispovijed u crkvi sv. Franje Asiškoga nakon koje smo se okupili oko stola Gospodnjeg na svetoj Misi. Razlomivši Riječ Božju tako jednostavno, jasno i snažno, vlč. Ranko Papić nas je potaknuo na razmišljanje o nama samima kao hramovima koje često, baš kao i u čitanju o Makabejcima, drugi žele srušiti i uništiti. Rušenje ćemo im otežati držimo li se skupa, isto kao što ćemo u Misi lakše izmoliti Vjeronanje zajedno nego svatko sam za sebe.

Poslije zajedničke večere pozdravio nas je otac biskup i savjetovao o nadolazećem referendumu. Po mnogima najljepši dio susreta bilo je klanjanje koje je predvodio vlč. Krešimir Dajčman. Susret s živim Isusom bio je vrhunac ne samo ovog susreta već i cijele ove godine jer pred Isusom mi vjernici ne trebamo ništa ni znati, ni govoriti, niti se praviti pametnima. Trebamo samo – biti s Njim.

U nedjelju smo se iz osnovne škole u procesiji s Križem mladih Krčke biskupije uputili u katedralu gdje smo sudjelovali na Misi zatvaranja Godine vjere. Promatrala sam taj naš Križ s pločicama dosadašnjih susreta na oltaru, okružena prijateljima koje sam na tim susretima stekla i s kojima sam taj isti križ nosila. Simbol je to zajedništva u Kristu, podsjetnik na sve razigrana druženja od početka srednje škole do zrelih promišljanja i formiranih stavova u ovim fakultetskim dana. Jer to su te pločice, podsjetnici na

stepenice u našem rastu i zrelosti kada nas ovi susreti oblikuju.

Gledala sam neke nove generacije mladih kojima te pločice na križu ne znače puno. Doći će nove pločice, novi ljudi, nove

uspomene, ali ostat će Križ. Kao i uvijek, Križ ne govori puno, a kaže sve. Bez riječi, samo djela. Ljubav djelotvorna. Vjera.

Matea Vidulić

SADRŽAJ 6/2013.

BISKUPOVA BOŽIĆNA ČESTITKA 2013.....	125
DOKUMENTI	127
Poruka pape Franje za 100. svjetski dan selilaca i izbjeglica 2014.....	127
Upozorenje o lažnom predstavljanju	129
Zajednice Roman Catholic Society of Pope Leo XIII. i Opus Sancti Michaelis Archangeli (O.S.M.A)	131
Poziv HBK vjernicima u RH podrijetlom iz BiH na popis stanovništva	133
Zajednička izjava i zaključci simpozija «Preventivni i kurativni aspekti očuvanja braka i obitelji u Hrvatskoj – iskustva vjerskih zajednica» s devetog međureligijskog susreta visokih predstavnika vjerskih zajednica u Hrvatskoj.....	133
Poziv biskupa HBK povodom održavanja ustavotvornog referenduma o braku.....	136
Izjava Komisije HBK «Iustitia et pax» o poštivanju braka i zaštiti obitelji, kao i o potrebi dijaloga države s crkvama i zajednicama uvjerenja o etičkim pitanjima od općeg dobra (U zaštitu braka i obitelji - o obitelji i prvo-prosinačkom referendumu) .	137
Izjava Komisije HBK «Iustitia et pax» povodom najave donošenja Zakona o životnom partnerstvu te Obiteljskog zakona	139
Priopćenja na završetku plenarnog zasjedanja Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) (Bratislava, Slovačka, 3.-6. listopada 2013.).....	140
Priopćenje s 47. plenarnog zasjedanja HBK (Zagreb, 16 –18. listopada 2013.).....	143
Vlč. Marko Đurin imenovan vicerektorom Papinskog hrv. Zavoda sv. Jeronima.....	146

ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	147
Biskupovo pismo prigodom otvaranja biskupijskog procesa za beatifikaciju i kanonizaciju Sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića	147
Novo Prezbitersko vijeće.....	149
Novi Zbor savjetnika	149
Božićni susret bogoslova s Biskupom.....	150
Molitvena osmina za jedinstvo kršćana.....	150
Godišnje klanjanje Presvetom	150
Mise «Pro familia et iuventute»	151
Susret mladih svećenika s Biskupom (Krk, 5. veljače 2014.).....	153
Slavlje svete Krizme u župama vrbničkog dekanata.....	153
IZ KATEHETSKOG UREDA	154
Raspored odgojiteljica u vjeri i vjeroučitelj(ic)a u ped./šk. god. 2013./2014.	154
Katehetska zimska škola	157
IZ POSTULATURE SLUGE BOŽJEGA ANTUNA MAHNIĆA	158
Dan Sluge Božjega Antuna Mahnića	158
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI	159
O. Biskup.....	159
Svećenici	161
Đakonsko ređenje	161
Božićno čestitanje Biskupu	161
Blagdan Nevine dječice.....	161
Teološko – pastoralni tjedan za svećenike	162
Ispravak	162
Svećeničko ređenje u krčkoj katedrali.....	162
Biskupijski susret odgojiteljica u vjeri i vjeroučitelja Krčke biskupije	163
Jesenski plenarni svećenički sastanak	165
Županijsko / biskupijsko stručno vijeće vjeroučitelja osnovnih i srednjih škola	166
Biskupijski susret mladih: <i>Vjera u praksi</i>	167

SADRŽAJ 2013.

SLUŽBENI VJESNIK 1/2013.

DOKUMENTI	1
Poruka za XVIII. Dan života (3. veljače 2013.): <i>U njemu bijaše život</i>	1
Poruka pape Benedikta XVI. za XLVI. Svjetski dan mira (1. siječnja 2013.) <i>Blago mirotvorcima</i>	2
Poruka pape Benedikta XVI. za 21. Svjetski dan bolesnika « <i>Idi pa i ti čini tako!</i> » (Lk 10, 37)	8
Izjava Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica o zdravstvenom odgoju	10
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA.....	11
Izbor člana Biskupijskog pastoralnog vijeća	11
Izbor člana Prezbiterskog vijeća	11
Izbor članova župnih pastoralnih vijeća	11
Obveze prema Ordinarijatu.....	12
Dan posvećenog života (2. veljače 2013.)	12
Dan života (3. veljače 2013.)	13
21. Svjetski dan bolesnika (11. veljače 2013.).....	13
Tečaj pripreme za brak	14
Misa i briga za umiruće u veljači	14
Korizma.....	14
Godišnjica smrti biskupa Karmela Zazinovića (5. ožujka 2013.).....	15
Milostinja IV. Korizmene nedjelje i mise «za duše».....	15
Obljetnica ređenja biskupa Valtera Župana (15. ožujka 2013.).....	16
Plenarni preduskrсни svećenički sastanak (20. ožujka 2013.).....	16
Pastirski pohod župa krčkog dekanata.....	16
Prve subote u mjesecu.....	17
Otpuštanje cenzure radi pobačaja	17
IZ KATEHETSKOG UREDA	18
Biskupijska završnica vjeronaučne olimpijade.....	18
Duhovna obnova za odgojiteljice u vjeri i vjeroučitelj(ic)e laike i časne sestre.....	18
IZ POVJERENSTVA ZA MLADE	18
Opća specijalizacija za animatore dubrovačke, krčke, šibenske i kotorske biskupije	18
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	20
O. Biskup	20
Naši jubilarci.....	20
Mons. dr. Slavko Zec	20
Bogoslovi	21
Božićni susret bogoslova	21
Obilježena 92. obljetnica smrti sluga Božjega biskupa Antuna Mahnića	21
Hodočašće povjerenja na zemlji – Taize, Rim 2013.....	22
Obavijest o promjenama u korištenju elektroničke pošte (e-mail) u Biskupskom ordinarijatu	23

SLUŽBENI VJESNIK 2/2013.

SVETI OTAC BENEDIKT XVI.: POVLAČENJE SA SLUŽBE RIMSKOG BISKUPA, NASLJEDNIKA SVETOG PETRA	25
Zahvalno pismo krčkog biskupa mons. Valtera Župana Svetom Ocu Benediktu XVI.	26
Molitva za Svetog Oca	28
Apostolsko pismo o izmijenjenim propisima za izbor Pape	28
Nagovor pape Benedikta XVI. uz molitvu Anđeo Gospodnji 24. veljače 2013.	32
Poruka državnog tajnika kard. Tarcisia Bertonea samostanima kontemplativnog života .	34
DOKUMENTI	35
Poruka pape Benedikta XVI. za korizmu 2013.	35
Izjava Hrvatske biskupske konferencije o uvođenju zdravstvenog odgoja u škole	38
Izjava komisije HBK «Iustitia et pax» o prijedlogu zakona o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske.....	38
Poruka za Dan posvećenog života 2013. Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života i Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica	41
XV. redovno godišnje zasjedanje HBK i BK BiH - Priopćenje.....	42
Priopćenje s Izvanrednog plenarnog zasjedanja HBK (Zagreb, 21. siječnja 2013.).....	43
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	45
Odredba o pokretanju postupka za proglašenje blaženim i svetim Sluge Božjega Antuna Mahnića	45
Đakonsko ređenje	46
Preduskrtni svećenički sastanak.....	46
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI	47
O. Biskup	47
Dan posvećenog života	48
Susret obitelji u krčkoj katedrali	49
Završnica Vjeronaučne olimpijade Krčke biskupije.....	50
IN MEMORIAM	52
Fra Marijan Šegulja (1923. – 2013.).....	52
Fra Mavro Velnić (1919. – 2013.)	53

SADRŽAJ 3/2013.

IZABRAN NOVI PAPA – FRANJO	33
BISKUPOVA VAZMENA PORUKA	37
DOKUMENTI	38
Poruka Benedikta XVI. za Svjetski dan molitve za duhovna zvanja 2013.....	38
Poruka Benedikta XVI. za 47. Svjetski dan sredstava Društvene komunikacije.....	40
Odgovor Državnog tajništva Svete Stolice na pismo mons. Valtera Župana	43

ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA.....	44
Izbor novog Pape	44
Veliki ili Sveti tjedan	44
Novi članovi Prezbiterskog vijeća	45
Sjednica Prezbiterskog vijeća	46
Permanentno obrazovanje mladih prezbitera.....	46
Susret mladih svećenika s Biskupom.....	46
Nedjelja Dobrog Pastira – Dan molitve za duhovna zvanja (21. travnja 2013.)	47
Mjesec svibanj.....	47
Dekanski pohodi	48
IZ KATEHETSKOG UREDA	49
Hodočašće djece Krčke biskupije na grob biskupa Mahnića (13. travnja 2013.).....	49
Proletna katehetska škola	50
Stručno vijeće odgojiteljica u vjeri Riječke metropolije.....	50
IZ POVJERENSTVA ZA MLADE	50
Biskupijski susret mladih – Novalja 2013.	50
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	51
O. Biskup	51
Novi član Pastoralnog vijeća Biskupije	51
Duhovne obnove u organizaciji Povjerenstva za pastoral duhovnih zvanja.....	51
Korizmena duhovna obnova redovnica	52
Duhovna obnova za vjeroučitelje i odgojiteljice u vjeri	53
Umro mons. don Dario Pavlovich	55

SADRŽAJ 4/2013.

BISKUPOVA RIJEČ: Autentični svjedoci	57
DOKUMENTI.....	58
Izjava Komisije HBK «Iustitia et pax» o potrebi aktivne zaštite socijalne države.....	58
Nedjelja dobrog pastira: Duhovna zvanja – proroštva nade	59
Izjava 47. Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija: Razmišljanje o društvenim mrežama u službi evangelizacije.....	61
Izjava Hrvatskog helsinškog odbora o napadima na volontere građanske inicijative «U ime obitelji»	62
Priopćenje s 46. plenarnog zasjedanja HBK.....	64
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	66
Mjesec lipanj	66
Svetkovina svetog Kvirina	66
Presveto Srce Isusovo – Dan svećeničkog posvećenja	67
Sjednica Biskupijskog pastoralnog vijeća	68
Ispiti za ispovjednu ovlast.....	68
Upis svećeničkih kandidata u bogosloviju.....	69
Ljetovanje bogoslova	69

Duhovne vježbe svećenika.....	70
Slučajevi diskriminacije i nesnošljivosti na osnovi vjere	70
IZ POVJERENSTVA ZA PASTORAL DUHOVNIH ZVANJA	71
Biskupijski ministrantski susret.	71
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	72
O. Biskup	72
Zlatni jubilej svećenika	73
Prvi nacionalni studijski dan za djelatnike u pastoralu braka i obitelji (Zadar, 19. i 20. travnja 2013.)	74
Izjava sudionika Prvoga nacionalnog studijskog dana za djelatnike i suradnike u pastoralu braka i obitelji	78
Preduskrtni plenarni svećenički sastanak.....	79
Hodočašće djece na Mahnićev grob	80
Održan Biskupijski susret mladih.....	82
IN MEMORIAM: DON DARIO PAVLOVICH	83

SADRŽAJ 5/2013.

BISKUPOV PROGLAS PRIGODOM BEATIFIKACIJE SVEĆENIKA MUČ. MIROSLAVA BULEŠIĆA ..	85
DOKUMENTI.....	86
Poruka Pape Benedikta XVI. za Svjetski misijski dan 2013.	86
Poruka Hrvatske biskupske konferencije povodom odluke Ustavnoga suda o Kurikulumu zdravstvenoga odgoja.....	89
Izjava Komisije HBK «Iustitia et pax» o nepravomoćnim presudama Haškoga tribunala	90
Izjava Komisije HBK «Iustitia et pax» o odluci Vlade Republike Hrvatske da revidira zakon o pravosudnoj suradnji sa zemljama članicama EU nakon što su sve zemlje članice EU potpisale pristupni ugovor s Republikom Hrvatskom.....	92
Izjava Komisije HBK «Iustitia et pax» o poštivanju savjesti pri sudjelovanju u pobačaju	94
Poruka mons. Đure Hranića, predsjednika Vijeća HBK za katehizaciju, na početku školske i katehetske godine 2013./2014.	95
Priopćenje sa sjednice Vijeća HBK za život i obitelj od 24. svibnja 2013.	98
Priopćenje s izvanrednog plenarnog zasjedanja HBK, 5. lipnja 2013.	99
Priopćenje sa sjednice Stalnoga vijeća HBK-a, 15. srpnja 2013.	100
Susret članova crkvenog dijela mješovitog povjerenstva za povrat imovine	101
Priopćenje sa sjednice Vijeća HBK za život i obitelj od 24. kolovoza 2013.	102
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	103
Dani Sl. Božjega fra Ivana Perana: Prijenos posmrtnih ostataka i 10. obljetnica smrti.....	103
Teološko - pastoralni tjedan za svećenike i redovnike Riječke metropolije.....	104
Kolekta za izgradnju crkve u Kninu	105
Svećeničko ređenje Milivoja Guszaka.....	105

Organizacija hodočašća u Pulu na beatifikaciju Miroslava Bulešića	106
Dolazak bogoslova u sjemenište «Ivan Pavao II.» u Rijeci	107
Naši svećenički kandidati.....	107
Tečajevi pripreme za brak.....	108
Pastirski pohod i slavlje svete Potvrde u župama Creskog dekanata.....	108
Slavlje svete Potvrde u župama otoka Paga.....	109
Katekumenat	109
Hodočašće žena na grob Marice Stanković (8. listopada 2013.)	110
Biskupijsko hodočašće na Trsat (13. listopada 2013.).....	110
Obiteljska škola Riječke metropolije (18. do 20. listopada 2013.).....	111
Plenarni svećenički sastanak (23. listopada 2013.).....	111
Mjesec listopad	112
Susret članove ekonomskih vijeća	113
Susret mlađih svećenika s Biskupom.....	113
Biskupijski pastoralni kalendar za 2013/2014. godinu.	114
IZ KATEHETSKOG UREDA.....	115
Stručna vijeća odgojiteljica u vjeri Riječke metropolije.....	115
Biskupijski susret vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri.....	115
Katehetska jesenska škola za osobe s teškoćama u razvoju	115
Katehetska jesenska škola za predškolski vjerski odgoj.....	115
Biskupijsko / županijsko stručno vijeće vjeroučitelja osnovnih i srednjih škola.....	115
IZ POVJERENSTVA ZA MLADE	116
Biskupijsko hodočašće mladih u Svetište Majke Božje Goričke.....	116
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	117
O. Biskup	117
Imenovanja i premještanja u Biskupiji Krk	118
Svećenici na duhovnim vježbama.....	119
Biskupijski susret ministranata	119
Metropolitanski susret vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri (25. lipnja 2013.)	120
Zlatomisnički jubileji proslavljeni na Gorici	121
Ljetovanje bogoslova	121
IN MEMORIAM: S. M. MAURA JENKO	122

SADRŽAJ 6/2013.

BISKUPOVA BOŽIĆNA ČESTITKA 2013.	125
DOKUMENTI.....	127
Poruka pape Franje za 100. svjetski dan selilaca i izbjeglica 2014.	127
Upozorenje o lažnom predstavljanju	129
Zajednice Roman Catholic Society of Pope Leo XIII. i Opus Sancti Michaelis Archangeli (O.S.M.A)	131
Poziv HBK vjernicima u RH podrijetlom iz BiH na popis stanovništva.....	133

Zajednička izjava i zaključci simpozija «Preventivni i kurativni aspekti očuvanja braka i obitelji u Hrvatskoj – iskustva vjerskih zajednica» s devetog međureligijskog susreta visokih predstavnika vjerskih zajednica u Hrvatskoj	133
Poziv biskupa HBK povodom održavanja ustavotvornog referenduma o braku.....	136
Izjava Komisije HBK «Iustitia et pax» o poštivanju braka i zaštiti obitelji, kao i o potrebi dijaloga države s crkvama i zajednicama uvjerenja o etičkim pitanjima od općeg dobra (U zaštitu braka i obitelji - o obitelji i prvo-prosinačkom referendumu)...	137
Izjava Komisije HBK «Iustitia et pax» povodom najave donošenja Zakona o životnom partnerstvu te Obiteljskog zakona.....	139
Priopćenja na završetku plenarnog zasjedanja Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) (Bratislava, Slovačka, 3.-6. listopada 2013.)	140
Priopćenje s 47. plenarnog zasjedanja HBK (Zagreb, 16 –18. listopada 2013.)	143
Vlč. Marko Đurin imenovan vicerektorom Papinskog hrv. Zavoda sv. Jeronima	146
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	147
Biskupovo pismo prigodom otvaranja biskupijskog procesa za beatifikaciju i kanonizaciju Sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića.....	147
Novo Prezbitersko vijeće	149
Novi Zbor savjetnika.....	149
Božićni susret bogoslova s Biskupom	150
Molitvena osmina za jedinstvo kršćana	150
Godišnje klanjanje Presvetom.....	150
Mise «Pro familia et iuventute»	151
Susret mladih svećenika s Biskupom (Krk, 5. veljače 2014.)	153
Slavlje svete Krizme u župama vrbničkog dekanata	153
IZ KATEHETSKOG UREDA	154
Raspored odgojiteljica u vjeri i vjeroučitelj(ic)a u ped./šk. god. 2013./2014.	154
Katehetska zimska škola	157
IZ POSTULATURE SLUGE BOŽJEGA ANTUNA MAHNIĆA	158
Dan Sluge Božjega Antuna Mahnića	158
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	159
O. Biskup.....	159
Svećenici	161
Đakonsko ređenje	161
Božićno čestitanje Biskupu	161
Blagdan Nevine dječice.....	161
Teološko – pastoralni tjedan za svećenike	162
Ispravak	162
Svećeničko ređenje u krčkoj katedrali	162
Biskupijski susret odgojiteljica u vjeri i vjeroučitelja Krčke biskupije	163
Jesenski plenarni svećenički sastanak	165
Županijsko / biskupijsko stručno vijeće vjeroučitelja osnovnih i srednjih škola.....	166
Biskupijski susret mladih: <i>Vjera u praksi</i>	167

Izdaje: BISKUPSKI ORDINARIJAT KRK, Biskupa Antuna Mahnića 18, HR-51500 KRK
tel. 051/221-018; fax. 051/221-483; e-mail: ordinarijat@biskupijakrk.hr

Odgovara: mons. Valter Župan, biskup

Uredila: I. Žužić